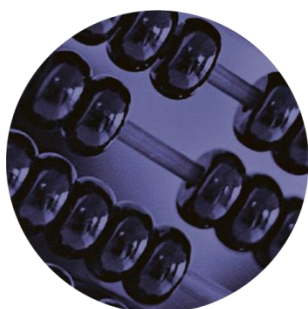

Minima-effectrapportage gemeente Stichtse Vecht 2017

De invloed van landelijke en gemeentelijke
maatregelen op de financiële positie van inwoners
met lage inkomens

Minima-effectrapportage gemeente Stichtse Vecht 2017

De invloed van landelijke en gemeentelijke
maatregelen op de financiële positie
van inwoners met lage inkomens

Samenvatting

Doel onderzoek

Deze minima-effectrapportage geeft weer wat het effect is van landelijke en lokale inkomensondersteunende regelingen op de financiële positie van huishoudens met een laag inkomen in de gemeente Stichtse Vecht.

Het doel van dit onderzoek is:

- inzicht te geven in de koopkracht van de armste groepen in de gemeente.
- inzichtelijk maken welke groepen huishoudens in de gemeente goed profiteren van de verschillende (landelijke en lokale) inkomensondersteunende maatregelen en welke groepen minder goed.
- eventuele armoedevallen in kaart brengen.

Uitgangspunten

In deze minima-effectrapportage is voor zeven verschillende huishoudtypen de koopkracht inzichtelijk gemaakt:

- a. Een alleenstaande onder de AOW-leeftijd;
- b. Een alleenstaande oudere (AOW-gerechtigd);
- c. Een eenoudergezin met twee jonge kinderen (3 en 5 jaar);
- d. Een eenoudergezin met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar);
- e. Een paar met twee jonge kinderen (3 en 5 jaar);
- f. Een paar met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar);
- g. Een alleenstaande oudere (AOW-gerechtigd) met een zorgvraag

Voor elk van deze huishoudtypen is op vier inkomensniveaus (het toepasselijk minimum en op 110, 125 en 130% van de geldende bijstandsnorm) een begroting gemaakt. Zo wordt voor de verschillende huishoudtypen op alle inkomensniveaus inzichtelijk wat het effect van landelijke en gemeentelijke maatregelen is op de koopkracht.

Naast de landelijke heffingskortingen, toeslagen, kinderbijslag en teruggaaf specifieke zorgkosten, hebben we in de begrotingen rekening gehouden met de volgende lokale regelingen:

- kwijtschelding van lokale lasten
- de collectieve zorgverzekering
- de declaratieregeling huisraad
- de declaratieregeling voor ouders met schoolgaande kinderen
- de computerregeling schoolgaande kinderen
- de U-pas

- de forfaitaire vergoeding Wmo
- de individuele inkomensvoet

Bij de uitgaven maken we onderscheid tussen uitgaven uit het basispakket en uitgaven uit het restpakket:

- De uitgaven uit het basispakket zijn alle uitgaven die als noodzakelijk kunnen worden beschouwd.
- Het restpakket zijn uitgaven die bestemd zijn voor de meer vrije bestedingen. Hieronder vallen de uitgaven voor sociale participatie, een huisdier en de kosten voor woon-werkverkeer (als men geen volledige bijstandsuitkering meer heeft).

Resultaten

De financiële situatie van huishoudens

Alle zeven onderzochte huishoudens hebben voldoende inkomsten om alle noodzakelijke uitgaven uit het basispakket te betalen zonder dat er tekorten ontstaan. Dit geldt niet als de bestedingen in het restpakket erbij komen. Het paar met oudere kinderen heeft dan op alle vier de inkomensniveaus onvoldoende inkomsten om alle uitgaven voor sociale participatie te bekostigen. De andere zes huishoudens kunnen wel op alle onderzochte inkomensniveaus alle uitgaven uit het basispakket én restpakket bekostigen zonder dat er tekorten ontstaan.

Alleenstaanden met een bijstandsuitkering houden, nadat ze alle uitgaven uit het basispakket en restpakket hebben betaald, nog 44 euro per maand over. Voor een alleenstaande oudere met een AOW-uitkering is dat 211 euro. Een alleenstaande ouder met jonge kinderen en een bijstandsuitkering houdt 226 euro per maand vrij te besteden over; met oudere kinderen is dat 31 euro. Een paar met jonge kinderen kan alle uitgaven uit het basispakket en restpakket betalen en houdt daarna nog 55 euro over. Een paar met oudere kinderen kan dat niet; dit huishouden komt 118 euro per maand tekort om alle uitgaven aan sociale participatie te bekostigen. Bij een inkomen op 125% van het toepasselijk minimum komt dit huishouden 59 euro per maand te kort en op 130% maandelijks 140 euro.

Armoedeval

Alleenstaande AOW-gerechtigden hebben op 110% te maken met een armoedeval; zij houden op 110% van de toepasselijk bijstandsnorm 20 euro per maand minder over dan wanneer zij alleen een AOW-uitkering ontvangen. Desondanks houden zij nog steeds 190 euro per maand vrij te besteden over.

Op 125% van de norm houden alle huishoudens meer over dan op 110% van de norm. Op 130% hebben de vier gezinnen met kinderen (de alleenstaande ouders en paren) te maken met een armoedeval. De belangrijkste reden hiervoor is het wegvallen van de

vergoedingen uit de U-pas. Gezinnen met kinderen profiteren meer van de U-pas dan alleenstaanden en paren zonder kinderen.

Positieve aspecten van het beleid

De gemeente Stichtse Vecht kent een zeer ruimhartig armoedebeleid. De gemeente kent voor alle soorten huishoudens verschillende vormen van inkomensondersteuning die een positief effect hebben op de bestedingsruimte van de inwoners.

Het armoedebeleid in Stichtse Vecht kan als voorbeeld dienen voor veel andere gemeenten. Dat er slechts bij één huishoudtype tekorten ontstaan, en dat pas na invulling van het restpakket, komt weinig voor. Dit betekent dat veel huishoudens met een laag inkomen in de gemeente Stichtse Vecht ondanks hun relatief lage inkomen wel deel kunnen nemen aan sociaal maatschappelijke, culturele en/of sportieve activiteiten.

Specifieke positieve aspecten:

- De gemeente kent een specifieke declaratieregeling huisraad. Hiermee wordt voorzien in het feit dat huishoudens die (langdurig) van een laag inkomen moeten rondkomen het vaak lastig vinden om geld op zij te zetten voor het vervangen van inventarisgoederen. Zo'n regeling is voor mensen makkelijker te begrijpen en aan te vragen dan individuele bijzondere bijstand.
- Er is een zeer uitgebreide collectieve zorgverzekering. Hierdoor hoeven huishoudens geen geld meer te reserveren voor het eigen risico en zijn de maandelijkse kosten voor de (basis en aanvullende) zorgverzekering lager. Bovendien wordt voor zorgbehoevende huishoudens die gebruik maken van Wmo-voorzieningen (zoals huishoudelijke en persoonlijke verzorging) de eigen bijdrage tot 400 euro per jaar vergoed.
- Ook volwassenen in de gemeente Stichtse Vecht kunnen gebruik maken van de U-pas. Dit vergroot de kans dat ook volwassenen met een laag inkomen blijven participeren in de samenleving.
- Er worden ruime inkomensgrenzen gehanteerd voor de U-pas en de collectieve zorgverzekering. Op de overige regelingen heeft men recht tot 110% van het toepasselijk minimum. Verschillende inkomensgrenzen voorkomt (grote) armoedevalen; zo worden tegemoetkomingen meer getrapd afgebouwd.

Aanbevelingen

Inkomensondersteunende regelingen actief naar buiten brengen

De gemeente Stichtse Vecht biedt een breed scala aan regelingen die er voor zorgen dat er bij de meeste huishoudtypen geen tekorten ontstaan. Die tekorten zullen wel aanwezig zijn als huishoudens niet gebruik maken van de beschikbare regelingen. Om het niet-gebruik te voorkomen adviseert het Nibud de inkomensondersteunende regelingen zeer actief naar buiten te brengen. Dit kan rechtstreeks richting de inwoners in de gemeente, maar zeker ook via intermediairs, zoals de scholen, professionals binnen het sociale wijkteam en andere maatschappelijk dienstverleners. Het is belangrijk dat de intermediairs bekend zijn met alle regelingen die de gemeente Stichtse Vecht te bieden heeft en dat zij ook continu op de hoogte worden gebracht van veranderingen in inkomensondersteunende maatregelen. Ook is het wenselijk dat zij zij weten naar wie zij een inwoner -indien nodig- kunnen doorverwijzen als er aanvullende vragen zijn over een regeling.

Extra aandacht voor gezinnen met oudere kinderen

Gezinnen met oudere kinderen hebben minder bestedingsruimte dan gezinnen met jongere kinderen, omdat kinderen op de middelbare school gemiddeld duurder zijn dan kinderen op de basisschool. Deze kosten worden niet volledig gecompenseerd door (leeftijdsafhankelijke) kindgebonden toeslagen.

Bij de vergoedingen uit de U-Pas wordt er in enige mate rekening mee gehouden dat oudere kinderen duurder zijn. De bijdrage voor sociale participatie en schoolkosten is voor kinderen op de middelbare school 20 euro per maand hoger dan voor kinderen op de basisschool.

Naast de schoolkostenregeling, de computerregeling voor kinderen die naar de middelbare school gaan en de U-pas, zouden vergoedingen vanuit de individuele bijzondere bijstand en het Jeugdsportfonds of Jeugdcultuurfonds gezinnen met oudere kinderen kunnen helpen om tekorten te voorkomen of te beperken. Deze aanvullende voorzieningen zouden extra onder de aandacht gebracht kunnen worden. Ook intermediairs die veel in aanraking komen met jongeren, zoals jongerenwerkers en docenten/zorg coördinatoren op middelbare scholen, zouden goed op de hoogte moeten zijn van de mogelijkheden van het Jeugdsport- en Jeugdcultuurfonds.

Verhoging van de bijdrage van de U-pas voor een volwassene

Het is positief dat de gemeente Stichtse Vecht aan volwassenen een tegemoetkoming verstrekt voor sportieve en/of sociaal-culturele activiteiten. De maximale bijdrage voor een volwassene is echter beduidend lager dan de maximale bijdrage voor kinderen (100

euro tegen 225/275 euro voor jonge kinderen en 325 euro voor oudere kinderen). De gemeente Stichtse Vecht zou kunnen onderzoeken of het mogelijk is de bijdrage aan een volwassene te verhogen. De kosten van een volwassene zijn namelijk hoger dan de kosten van jongere kinderen. Om dit te bekostigen zou de gemeente kunnen overwegen het bedrag voor kinderen tot 4 jaar te verlagen. Veel activiteiten voor baby's en peuters zijn gratis en/of tegen gereduceerd tarief.

Met name paren, die met een bijstandsnorm de kosten van twee volwassenen moeten dragen, hebben veel baat bij een hogere bijdrage voor elke volwassene binnen het huishouden. Dit zijn ook de huishoudens die het minste bestedingsruimte hebben (of zelfs tekorten, met oudere kinderen).

Vereenvoudiging van de regelingen

De gemeente Stichtse Vecht kent nu een uitgebreid aantal regelingen, waarbij (het recht op) de regelingen ook op elkaar van invloed zijn. Deze hoeveelheid aan en samenhang tussen regelingen kan als ongewenst neveneffect hebben dat een groep huishoudens ten onrechte niet gebruik maakt van de mogelijkheden die er zijn.

De toegankelijkheid van inkomensondersteunende maatregelen vergroot als de gemeente een beperkt aantal regelingen aan inwoners op een overzichtelijke manier kan communiceren, waardoor het voor inwoners duidelijk wordt wanneer men ervoor in aanmerking komt.

Het Nibud adviseert de gemeente te overwegen om alle tegemoetkomingen voor schoolkosten via de U-pas te laten verlopen en dit om te vormen tot een zogenaamd 'U-pas kindpakket'. Uit dit kindpakket worden dan zowel schoolkosten als kosten voor sociale participatie vergoed.

Daarmee kan de declaratieregeling voor ouders van schoolgaande kinderen komen te vervallen en gaat de computerregeling op in het kindpakket. Eén regeling - het kindpakket - is makkelijker om actief te promoten. Bovendien biedt het meer individuele keuzevrijheid hoe het budget wordt besteed.

Inhoud

1. INLEIDING	11
1.1 Centrale vraag	11
1.2 Kern minima-effectrapportage	12
2. ONDERZOEKSMETHODE: BEGROTINGEN.....	14
2.1 Inleiding.....	14
2.2 Inkomsten	15
2.3 De uitgaven	16
2.4 Minimabeleid	20
3. RESULTATEN.....	22
3.1 Financiële situatie per huishoudtype	24
3.1.1 Vóór invulling van het restpakket	24
3.1.2 Na invulling van het restpakket	24
3.2 Armoedeval	27
3.2.1 Vóór invulling van het restpakket	27
3.2.2 Na invulling van het restpakket	28
3.2.3 Individuele inkomenstoelage	30
4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	31
4.1 Algemene aanbevelingen.....	31
4.2 Aanbevelingen voor de gemeente Stichtse Vecht.....	32
BIJLAGE 1: UITGANGSPUNTEN BIJ BEREKENINGEN LOKAAL	
MINIMABELEID	38
Kwijtschelding lokale lasten	38
De collectieve zorgverzekering	38
De individuele bijzondere bijstand.....	39
Declaratieregeling huisraad	39
Declaratieregeling voor ouders met schoolgaande kinderen	40
Bijzondere bijstand voor reiskosten van schoolgaande kinderen	40
Computerregeling schoolgaande kinderen	40
U-pas	41
Peuterspeelzaal en kinderopvang	42

Voorzieningen voor de alleenstaande AOW-gerechtigde oudere met een zorgvraag	42
Forfaitaire vergoeding Wmo.....	45
Individuele inkomenstoeslag	45
BIJLAGE 2: DE UITGAVEN	47
Basispakket	47
Restpakket	49
BIJLAGE 3: OVERZICHT SALDO INKOMSTEN MINUS UITGAVEN	51
BIJLAGE 4: BEGROTINGEN	53

1. Inleiding

1.1 Centrale vraag

Iedere gemeente beschikt over mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de financiële positie van inwoners met lage inkomens. Dat kan bijvoorbeeld door het kwijtschelden van gemeentelijke heffingen en/of door bijzondere bijstand. Het is echter niet altijd direct zichtbaar wat in de praktijk de effecten van die maatregelen zijn op het budget van verschillende groepen huishoudens. Dit rapport brengt dat in kaart.

Wat is het effect van landelijke en lokale inkomensondersteunende regelingen op de financiële positie van huishoudens met een laag inkomen in de gemeente Stichtse Vecht?

Het doel van dit onderzoek is:

- inzicht te geven in de koopkracht van de armste groepen in de gemeente.
- inzichtelijk maken welke groepen huishoudens in de gemeente goed profiteren van de verschillende (landelijke en lokale) inkomensondersteunende maatregelen en welke groepen minder goed.
- eventuele armoedevallen in kaart brengen.

De resultaten van de effectrapportage kunnen als basis dienen voor de verdere ontwikkeling van het minima-beleid van de gemeente Stichtse Vecht.

1.2 Kern minima-effectrapportage

Huishoudtypen

In deze minima-effectrapportage wordt voor zeven verschillende huishoudtypen de koopkracht inzichtelijk gemaakt:

- h. Een alleenstaande onder de AOW-leeftijd;
- i. Een alleenstaande oudere (AOW-gerechtigd);
- j. Een eenoudergezin met twee jonge kinderen (3 en 5 jaar);
- k. Een eenoudergezin met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar);
- l. Een paar met twee jonge kinderen (3 en 5 jaar);
- m. Een paar met twee oudere kinderen (14 en 16 jaar);
- n. Een alleenstaande oudere (AOW-gerechtigd) met een zorgvraag (zie kader).

Profiel van de alleenstaande oudere met zorgvraag

- Herstellende van herseninfarct
- Hartklachten
- Natriumbeperkt dieet
- Bril
- Gehoorapparaat
- Rollator
- Een medicijn dat door (aanvullend) zorgverzekering vergoed wordt
- Lichte vorm van incontinentie
- Maakt gebruik van tafeltje-dek-je
- 3 uur huishoudelijke verzorging per week
- 14 uur persoonlijke verzorging per week
- 4 uur verpleging per week
- Personalarmering
- Gebruik belbus/collectief vervoer
- Woningaanpassing (drempels weg, verhoogde wc)

Dit profiel is een illustratie van hoe de situatie van iemand met een zorgvraag eruit kan zien. De lokale regelingen en voorzieningen die hierbij een rol spelen, zijn ook van toepassing in situaties met andere zorgvragen.

Effect van landelijke en gemeentelijke regelingen

De rapportage laat zien welke effecten de landelijke en gemeentelijke maatregelen hebben op de koopkracht van de huishoudtypen bij verschillende inkomensniveaus.

Vier inkomensniveaus

In deze rapportage worden op vier inkomensniveaus berekeningen gemaakt voor de betreffende voorbeeldhuishoudens:

- het toepasselijk minimum inkomen: bijstand of een AOW-uitkering¹;
- 110% van de geldende bijstandsnorm²;
- 125% van de geldende bijstandsnorm;
- 130% van de geldende bijstandsnorm;

Met bijstandsnorm wordt in deze rapportage bedoeld de norm op grond van de Participatiewet, artikel 5 lid 1 sub c.

Voor de alleenstaande oudere met een zorgvraag zal ook gekeken worden naar de effecten van het beleid bij een inkomen vlak boven 130% van het toepasselijk minimum inkomen.

Armoedeval

Het kan vóórkomen dat een huishouden **met een hoger netto inkomen minder overhoudt** dan een huishouden met een lager netto inkomen. Dit wordt armoedeval genoemd. Dit ontstaat doordat huishoudens met een hoger inkomen, geen recht meer kunnen hebben op inkomensondersteunende regelingen. Zij missen financiële tegemoetkomingen, waar ze bij een lager inkomen wel recht op hebben. Het hogere netto inkomen kan het wegvallen van die regelingen dan niet opvangen.

Bij huishoudens boven de AOW-leeftijd wordt officieel niet gesproken van een armoedeval, omdat ze gewoonlijk niet uitstromen van een uitkering naar betaald werk. Toch kan er bij hen ook sprake zijn van een geringere bestedingsmogelijkheid bij een hoger inkomen. Voor het gemak wordt dit ook als armoedeval aangemerkt.

Dit rapport maakt eventuele armoedevallen inzichtelijk.

---

¹ Voor een alleenstaande onder de AOW-leeftijd is dit gelijk aan 70% van het wettelijk minimumloon. Voor een alleenstaande vanaf de AOW-leeftijd is dit gelijk aan de hoogte van de AOW.

² Bij 110%, 125% en 130% van het netto minimum inkomen vermenigvuldigen we de toepasselijke bijstandsnorm met respectievelijk 1,1, 1,25 en 1,3.

2. Onderzoeksmethode: begrotingen

2.1 Inleiding

Om het effect van inkomensondersteunende regelingen op de financiële positie van huishoudens te berekenen, maakt het Nibud gebruik van **begrotingen**. Hierin zijn de **inkomsten en uitgaven** van de huishoudens af te lezen.

Hierbij hanteren we een aantal uitgangspunten:

- **De begrotingen zijn voor groepen van huishoudens. De bedragen in de begrotingen zijn gemiddelden.**
In werkelijkheid zal de financiële situatie van de individuele huishoudens er anders uitzien. De begroting laat dus niet zien in hoeverre een individueel huishouden een sluitende begroting heeft. Wel wordt duidelijk in hoeverre een bepaald type huishouden in het algemeen een sluitende begroting heeft.
- **Bij de begrotingen wordt geen rekening gehouden met schulden.**
Hier valt namelijk niets algemeen over te zeggen. Schulden komen echter vaak voor onder mensen met lage inkomens.
- **Alle begrotingen zijn maandbegrotingen.**
De inkomsten en uitgaven zijn omgerekend naar gemiddelde maandbedragen. In de praktijk kunnen er verschillen zijn tussen de maanden van het jaar. Vakantiegeld wordt bijvoorbeeld één keer per jaar uitgekeerd. In deze rapportage wordt dit uitgedrukt in een maandelijks bedrag. Het inkomen is dan ook in iedere begroting een vast gegeven.

2.2 Inkomsten

Voor elk van de zeven huishoudens worden begrotingen gemaakt op vier inkomensniveaus: 100, 110, 125 en 130% van het toepasselijk minimum inkomen (bijstand of AOW).

Voor de alleenstaande oudere met een zorgvraag zal ook gekeken worden naar de effecten van het beleid bij een inkomen vlak boven 130%.

Besteedbaar inkomen

We gaan uit van het totaal **besteedbaar maandinkomen**. Dit omvat naast het netto inkomen alle landelijke toeslagen en tegemoetkomingen waar een huishouden recht op heeft. Deze staan beschreven in het kader. Op welke tegemoetkomingen een huishouden recht heeft, verschilt per huishoudtype.

Besteedbaar inkomen
(excl. gemeentelijke tegemoetkomingen)
Netto inkomen (incl. kortingen)
Zorgtoeslag
Huurtoeslag
Kinderbijslag
Kindgebonden budget
Kinderopvangtoeslag
Teruggaaf specifieke zorgkosten

Het netto inkomen is inclusief vakantietoeslag en de heffingskortingen, zoals de algemene heffingskorting, de (alleenstaande) ouderenkorting, de arbeidskorting en de inkomensafhankelijke combinatiekorting.

Uitgangspunten m.b.t. de inkomsten

We hanteren de volgende uitgangspunten in de begrotingen:

- Er is geen rekening gehouden met het eigen vermogen of eventuele inkomsten daaruit.
- Huishoudens vragen alle kortingen en landelijke toeslagen waar ze recht op hebben ook daadwerkelijk aan.

Recht op regelingen voor alleenstaande ouders

Alle gemeentelijke regelingen in de gemeente Stichtse Vecht lopen tot 110%, met uitzondering van de U-pas (tot 125%) en de collectieve zorgverzekering (die loopt tot

130%). Voor alleenstaande ouders wordt de draagkrachtnorm vastgesteld op 70% van de gehuwdennorm. Deze uitkomst wordt vervolgens vermenigvuldigd met respectievelijk 1,1, 1,25 of 1,3 om vast te stellen tot welk inkomen alleenstaande ouders in de gemeente Stichtse Vecht recht hebben op de gemeentelijke regelingen.

2.3 De uitgaven

Uitgavensoorten

In alle begrotingen onderscheidt het Nibud drie soorten noodzakelijke uitgaven:

- **Vaste lasten**
Dit zijn periodiek terugkerende uitgaven, waarbij het bedrag veelal elke periode hetzelfde is. Vaak is er een contract afgesloten voor deze uitgaven.
- **Reserveringsuitgaven**
Dit zijn uitgaven die niet iedere maand terugkomen. De bedragen voor de verschillende reserveringsuitgaven zou een huishouden in principe maandelijks opzij moeten zetten om deze onregelmatige uitgaven direct te kunnen betalen.
- **Huishoudelijke uitgaven**
Dit zijn regelmatig terugkerende uitgaven, waarvan het bedrag per keer (per aankoopbeurt) verschilt.

De kaders op de volgende pagina geven weer welke uitgavenposten onder elk van de categorieën (vaste lasten, reserveringsuitgaven, huishoudelijke uitgaven) vallen.

Vaste lasten
Huur
Energie
Gas
Elektriciteit
Water
Gemeentelijke heffingen
Waterschapsheffingen
Telefoon, televisie, internet
Verzekeringen
Zorgverzekering: basis
Zorgverzekering: aanvullend
Overige verzekeringen
Onderwijs
Kinderopvang
Bankkosten
Vervoer

Reserveringsuitgaven
Kleding en schoenen
Inventaris
Onderhoud huis en tuin
Eigen risico
Eigen bijdragen, zelfzorgmedicijnen

Huishoudelijke uitgaven
Voeding
Was- en schoonmaakmiddelen
Persoonlijke verzorging
Huishoudelijke dienstverlening

Basispakket en restpakket

De uitgavenkant van de begroting vullen we in volgens de methode van het basispakket en het restpakket:

- Het **basispakket**: alle uitgaven die als noodzakelijk kunnen worden beschouwd. Deze zijn onder te verdelen in vaste lasten, reserveringsuitgaven en huishoudelijke uitgaven (zie paragraaf 2.2).
- Het **restpakket**: dit bedrag is bestemd voor de meer vrije bestedingen. De uitgaven in het restpakket worden in twee delen gesplitst:
  - uitgaven voor sociale participatie;
  - overige uitgaven.

Het kader hieronder beschrijft welke uitgaven in het restpakket zijn opgenomen.

Uitgaven in het restpakket

Uitgaven aan sociale participatie

- Contributies en abonnementen
- Bezoek ontvangen
- Op bezoek gaan
- Vrijetijdsuitgaven (vakantie, uitgaan)
- Vervoer

Overige uitgaven restpakket

- Kosten woon-werkverkeer
- Lidmaatschap van de bibliotheek
- Zakgeld voor de kinderen
- Kosten huisdier

Hoewel de uitgaven aan sociale participatie in de begroting als meer 'vrije bestedingen' worden weergegeven, zijn er veel gemeenten die de mogelijkheid tot sociale participatie als noodzakelijk beschouwen. In veel gemeenten is sociale participatie dan ook op de een of andere manier onderdeel van het minimabeleid. Door de uitgavenpost 'sociale participatie' apart in de begroting weer te geven, wordt zichtbaar of er voldoende financiële ruimte hier voor is.

In bijlage 2 staan de uitgangspunten en de samenstelling van het basispakket en het restpakket beschreven. Deze pakketten zijn op bepaalde punten verschillend voor de diverse huishoudtypen. Een alleenstaande staat immers voor andere kosten dan bijvoorbeeld een gezin met kinderen.

Uitgangspunten m.b.t. de uitgaven

We hanteren de volgende uitgangspunten in de begrotingen:

- Er wordt gerekend met **minimale bedragen** die huishoudens nodig hebben om deze uitgaven te kunnen betalen.
- Naast de noodzakelijke uitgaven van de pakketten zijn er in individuele gevallen **moeilijk of niet-vermijdbare uitgaven**. Dit zijn uitgaven die voor een bepaald persoon onontkoombaar zijn. Bijvoorbeeld wanneer iemand een speciaal dieet moet volgen. Voor dit soort uitgaven is individuele bijzondere bijstand mogelijk. Individuele bijzondere bijstand is het vangnet voor dergelijke kostenposten,

maar is niet in de begrotingen opgenomen, omdat dit afhankelijk is van de persoonlijke situatie.

- We gaan ervan uit dat alle huishoudens in een **huurwoning** leven. De huur vormt in de meeste huishoudens de hoogste uitgave op de begroting. Voor een- en tweepersoonshuishoudens wordt een huur van 450 euro gehanteerd en voor huishoudens met drie of meer personen een huur van 550 euro.
- Voor de uitgaven gaan we waar mogelijk uit van **lokale tarieven**. Voorbeelden hiervan zijn de tarieven voor de huur, de heffingen, de premie van de collectieve zorgverzekering en de kosten van de peuterspeelzaal en het kinderdagverblijf.
- De kosten van het restpakket nemen toe, naarmate het inkomen stijgt. Dit komt door:
  - **hogere reiskosten**
Iemand met een inkomen (net) boven het sociaal minimum zal een (laagbetaalde) baan hebben en kosten voor woon-werkverkeer maken. Soms worden deze kosten door de werkgever vergoed, maar in deze rapportage wordt daar niet van uitgegaan.
  - **het wegvallen van gemeentelijke tegemoetkomingen**
Bij een inkomen boven 125% van het sociaal minimum heeft men in de gemeente Stichtse Vecht geen recht meer op tegemoetkomingen vanuit de U-pas. Hierdoor moeten huishoudens de kosten voor sociale activiteiten volledig zelf betalen.

2.4 Minimabeleid

We houden in de begrotingen rekening met diverse landelijke en gemeentelijke regelingen voor inkomensondersteuning van minima.

Zo zijn de landelijke heffingskortingen en toeslagen, de kinderbijslag en de teruggaaf specifieke zorgkosten (zie paragraaf 2.2) in de berekeningen meegenomen. Daarnaast hebben we in de begrotingen rekening gehouden met de volgende lokale regelingen:

- kwijtschelding van lokale lasten
- de collectieve zorgverzekering
- de declaratieregeling huisraad
- de declaratieregeling voor ouders met schoolgaande kinderen
- de computerregeling schoolgaande kinderen
- de U-pas
- de forfaitaire vergoeding Wmo
- de individuele inkomenstoelage

Niet alle huishoudtypen hebben recht op dezelfde vergoedingen vanuit het lokaal minimabeleid. In bijlage 1 staat beschreven welke aannames en uitgangspunten zijn gehanteerd in de berekeningen m.b.t. de lokale regelingen.

Daarnaast is een aantal voorzieningen niet meegenomen in de berekeningen. Dit gaat om individuele bijzondere bijstand, vergoedingen uit het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds en om de bijzondere bijstand voor reiskosten van schoolgaande kinderen.

Individuele bijzondere bijstand

De gemeente Stichtse Vecht verstrekt voor bijzondere en noodzakelijke kosten individuele bijzondere bijstand. Tot 110% van de geldende bijstandsnorm is er geen sprake van draagkracht; bij een inkomen boven 110% van de norm wordt 40% van het meerkomen als draagkracht beschouwd.

De individuele bijzondere bijstand wordt in dit onderzoek niet meegenomen omdat deze sterk afhankelijk is van de persoonlijke situatie. Een uitzondering is het huishoudtype 'alleenstaande oudere met een zorgvraag'. Bij dit huishoudtype gaan we uit van een aantal veronderstellingen (zie paragraaf 1.2). Indien voor een of meer van deze voorzieningen individuele bijzondere bijstand kan worden aangevraagd, wordt dit meegenomen in de begroting. Overige verstrekkingen vanuit de individuele bijzondere bijstand worden, net als bij de andere huishoudtypen, niet meegenomen.

Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds

De gemeente Stichtse Vecht biedt naast de U-pas bijdragen aan via het Jeugdsport- en Jeugdcultuurfonds Stichtse Vecht. Dit is bedoeld voor kinderen van 5 tot en met 17 jaar met een laag inkomen. De bijdrage van het Jeugdsportfonds bedraagt maximaal 225

euro per kind per jaar en de bijdrage van het Jeugdcultuurfonds maximaal 450 euro per kind per jaar. Alleen professionals die met een kind werken kunnen een aanvraag indienen, bijvoorbeeld een leerkracht, docent, hulpverlener, jongerenwerker, intern begeleider of maatschappelijk werker.

Ouders, een sportvereniging of een kunstencentrum kan de vergoeding niet zelf aanvragen, maar wel doorverwijzen.

Eventuele vergoedingen uit het jeugdsportfonds en de jeugdcultuurfonds zijn in dit onderzoek niet meegenomen, omdat de vergoeding per kind (huishouden) sterk varieert. Bovendien is het geen algemeen geldende voorziening; de fondsen keren alleen uit wanneer andere financieringsmogelijkheden binnen het huishouden ontbreken of uitgeput zijn. Daarnaast kan het huishouden de regeling niet zelf aanvragen; dit gebeurt altijd samen met een professional.

Bijzondere bijstand voor reiskosten van schoolgaande kinderen

Huishoudens met schoolgaande kinderen die onderwijs volgen op grote afstand van hun woonplaats, kunnen in aanmerking komen voor een vergoeding van de reiskosten. Deze regeling is niet meegenomen, omdat we er niet van uitgaan dat kinderen reiskosten hebben voor verkeer van huis naar school. Zou dit wel het geval zijn, dan zouden de kosten per saldo op nul uitkomen.

3. Resultaten

Dit hoofdstuk bevat de resultaten van het onderzoek. Eerst komen de verschillen tussen de huishoudtypen in de gemeente Stichtse Vecht aan bod. Vervolgens worden de verschillende inkomensniveaus met elkaar vergeleken.

Een en ander wordt schematisch weergegeven in tabel 1. Deze tabel geeft een overzicht van de **bestedingsruimte (saldo)** die de onderzochte huishoudtypen hebben, nadat zij de uitgaven uit het basispakket en het restpakket hebben gedaan.

Toelichting bij de tabel:

- In de laatste twee kolommen wordt het saldo weergegeven van huishoudens die in aanmerking komen voor de individuele inkomstenstoeslag.
- Een negatief saldo op de maanbegroting is in **rood** weergegeven.
- Indien een hoger inkomen leidt tot minder bestedingsruimte (de zogenoemde armoedeval) dan is dit bij het betreffende inkomensniveau aangegeven met een rood pijltje:

In bijlage 3 staat een uitgebreide versie van deze uitkomsten. In dat overzicht is ook de grootte van het verschil tussen opeenvolgende inkomensniveaus weergegeven. Daarnaast is het verschil weergegeven tussen de bestedingsruimte op respectievelijk 110%, 125% en 130% en die op bijstandsniveau. Bijlage 4 toont de begrotingen voor de verschillende huishoudtypen.

Tabel 1. Overzicht saldo inkomsten min uitgaven

a. Alleenstaande		inclusief inkomstenstoeslag			
	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	
100%	€ 151	€ 44	€ 182	€ 74	
110%	€ 209	€ 31 ↓	€ 240	€ 61 ↓	
125%	€ 316	€ 138	€ 316	€ 138	
130%	€ 348	€ 162	€ 348	€ 162	

b. Alleenstaande oudere		inclusief inkomstenstoeslag			
	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	
100%	€ 313	€ 211			
110%	€ 342	€ 191 ↓			
125%	€ 454	€ 303			
130%	€ 481	€ 322			

c. Eenoudergezin met 2 jonge kinderen (3 en 5 jaar)		inclusief inkomstenstoeslag			
	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	
100%	€ 381	€ 226	€ 394	€ 239	
110%	€ 481	€ 260	€ 494	€ 273	
125%	€ 534	€ 308	€ 534	€ 308	
130%	€ 579	€ 303 ↓	€ 579	€ 303 ↓	

d. Eenoudergezin met 2 oudere kinderen (14 en 16 jaar)		inclusief inkomstenstoeslag			
	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	
100%	€ 236	€ 31	€ 249	€ 44	
110%	€ 304	€ 32	€ 317	€ 44	
125%	€ 388	€ 112	€ 388	€ 112	
130%	€ 416	€ 77 ↓	€ 416	€ 77 ↓	

e. Paar met 2 jonge kinderen (3 en 5 jaar)		inclusief inkomstenstoeslag			
	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	
100%	€ 261	€ 55	€ 314	€ 108	
110%	€ 341	€ 64	€ 394	€ 117	
125%	€ 391	€ 114	€ 391 ↓	€ 114 ↓	
130%	€ 398	€ 63 ↓	€ 398	€ 63 ↓	

f. Paar met 2 oudere kinderen (14 en 16 jaar)		inclusief inkomstenstoeslag			
	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	
100%	€ 137	€ -118	€ 190	€ -66	
110%	€ 217	€ -110	€ 269	€ -57	
125%	€ 267	€ -59	€ 267 ↓	€ -59 ↓	
130%	€ 257 ↓	€ -140 ↓	€ 257 ↓	€ -140 ↓	

g. Alleenstaande oudere met een zorgvraag		inclusief inkomstenstoeslag			
	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	saldo na basispakket	saldo na basis-en restpakket	
100%	€ 317	€ 215			
110%	€ 345	€ 194 ↓			
125%	€ 391	€ 240			
130%	€ 413	€ 254			
131%	€ 332 ↓	€ 173 ↓			

3.1 Financiële situatie per huishoudtype

3.1.1 Vóór invulling van het restpakket

Uit de tweede kolom ('saldo na basispakket') blijkt dat alle onderzochte huishoudens voldoende inkomsten hebben om de noodzakelijke uitgaven uit het basispakket te bekostigen.

3.1.2 Na invulling van het restpakket

Wanneer ook naar de bestedingen in het restpakket wordt gekeken, heeft het **paar met oudere kinderen** op alle vier de inkomensniveaus onvoldoende om alle uitgaven voor sociale participatie te bekostigen.

Hieronder worden alle huishoudens afzonderlijk toegelicht.

De alleenstaande

De alleenstaande kan op alle inkomensniveaus het restpakket bekostigen. Op bijstandsniveau houdt de alleenstaande 44 euro per maand over, op 130% van het minimum 162 euro.

Alleenstaanden kunnen hun kosten niet delen met anderen. Zij hebben dus niet de schaalvoordelen waar (eenouder)gezinnen wel van profiteren. Desondanks hebben alleenstaanden in de gemeente Stichtse Vecht voldoende om naast de noodzakelijke uitgaven uit het basispakket alle kosten uit het restpakket te kunnen bekostigen. Dit komt onder andere doordat de gemeente een zeer uitgebreide collectieve zorgverzekering kent, die ook het eigen risico vergoedt. Daarnaast kent de gemeente Stichtse Vecht een vergoeding voor huisraad en verstrekt de gemeente via de U-pas ook voor alleenstaande volwassenen een bijdrage in de kosten van sociale, culturele en/of sportieve activiteiten.

Een alleenstaande AOW-gerechtigde oudere

Ook de alleenstaande AOW-gerechtigde kan op alle inkomensniveaus alle uitgaven uit het restpakket bekostigen. Een alleenstaande oudere met alleen een AOW-uitkering houdt maandelijks 211 euro vrij te besteden over.

Dat een alleenstaande oudere meer bestedingsruimte heeft dan een alleenstaande onder de AOW-leeftijd, heeft te maken met het feit dat het maandelijkse AOW-bedrag hoger is dan de bijstand.

Alleenstaande ouder met jonge kinderen

Het eenoudergezin met twee jonge kinderen heeft voldoende inkomsten om naast de uitgaven uit het basispakket, de uitgaven uit het restpakket te kunnen bekostigen.

Op bijstandsniveau houdt dit huishouden 226 euro per maand over om vrij te besteden. Op 130% houdt men 303 euro per maand over.

Alleenstaande ouder met oudere kinderen

Het eenoudergezin met twee oudere kinderen houdt op bijstandsniveau voldoende over om alle uitgaven uit het restpakket te bekostigen: 31 euro per maand. Op 110% houdt men 32 euro over. De vrije bestedingsruimte op 125% en 130% is respectievelijk 112 en 77 euro per maand.

Dat eenoudergezinnen met oudere kinderen minder overhouden dan eenoudergezinnen met jongere kinderen, heeft te maken met het feit dat de kosten voor oudere kinderen over het algemeen hoger zijn dan voor jonge kinderen. Dit geldt bijvoorbeeld voor voeding, kleding, schoolkosten en zakgeld. De hogere kinderbijslag en het hogere kindgebonden budget kunnen dit verschil niet compenseren.

Paar met jonge kinderen

Ook voor het paar met twee jonge kinderen is het haalbaar om én de noodzakelijke uitgaven én de uitgaven uit het restpakket (met daarin de uitgaven voor sociale participatie) volledig te bekostigen. Op bijstandsniveau houdt dit huishouden maandelijks 55 euro over. Op 110% 64 euro, op 125% 114 euro en op 130% 63 euro.

Dat een paar met jonge kinderen minder overhoudt dan een alleenstaande ouder met jonge kinderen, ligt in het feit dat een paar de kosten van twee volwassenen moet dragen, zoals de kosten van de zorgverzekering, kleding en voeding.

De gemeentelijke regelingen, zoals de uitgebreide collectieve zorgverzekering, de declaratieregeling huisraad, de declaratieregeling schoolgaande kinderen en de U-pas, hebben echter een zodanig positieve bijdrage dat er bij geen van de inkomensniveaus een tekort ontstaat.

Paar met oudere kinderen

Het paar met twee oudere kinderen heeft van alle onderzochte huishoudtypen **de minste bestedingsruimte**. Na invulling van alle noodzakelijke uitgaven uit het basispakket houdt dit huishouden op bijstandsniveau 137 euro per maand over. Als ook de uitgaven uit het restpakket moeten worden betaald ontstaat er wel een tekort.

Dit tekort is 118 euro per maand.

Ook op de drie andere inkomensniveaus heeft het paar met oudere kinderen met tekorten te maken. Op 110% is dit tekort 110 euro per maand, op 125% 59 euro en op 130% is dit tekort 140 euro per maand.

Dit huishouden moet de kosten van twee volwassenen dragen en daar bovenop de kosten voor twee oudere kinderen. Die liggen hoger dan de uitgaven voor jonge kinderen. De hogere bijstandsnorm voor een paar is veelal niet voldoende om de extra kosten van twee volwassenen en twee oudere kinderen op te vangen. De noodzakelijke uitgaven uit het basispakket kunnen nog worden betaald. Als daar de kosten voor sociale participatie bijkomen, wordt het te veel en ontstaat er een tekort.

De financiële ondersteuning uit de U-pas werkt zeker in het voordeel van huishoudens met (oudere) kinderen. Het positieve is dat niet alleen de kinderen, maar ook de ouders een bijdrage kunnen ontvangen. Daarnaast is er bij de U-pas rekening gehouden met het feit dat oudere kinderen duurder zijn. De vergoeding voor kinderen op de middelbare school is hoger dan voor jongere kinderen. Desalniettemin is het niet voldoende om de ongunstige Ausgangssituatie van dit gezin volledig te compenseren.

Een alleenstaande AOW-gerechtigde oudere met zorgvraag

De begroting van de alleenstaande AOW-gerechtigde oudere met een zorgvraag wijkt op diverse punten af van de standaardbegrotingen. Zo heeft deze persoon te maken met huishoudelijke en persoonlijke verzorging, personenalarmering, medicijngebruik, een natriumbepoerd dieet, een maaltijdservice, extra waskosten en collectief vraagafhankelijk vervoer (zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving van alle uitgangspunten bij dit huishouden).

Ondanks dat heeft dit huishoudtype niet met tekorten op de begroting te maken. Met alleen een AOW-uitkering houdt dit huishouden nog 215 euro per maand over en op 130% van het toepasselijk minimum 194 euro.

Vanuit de collectieve zorgverzekering die de gemeente Stichtse Vecht aanbiedt, wordt de eigen bijdrage Wmo vergoed tot 400 euro per jaar. Tot een inkomen van 130% van het toepasselijk minimum kan men van deze collectieve zorgverzekering gebruik maken. Daarnaast verleent de gemeente individuele bijzondere bijstand voor de meerkosten van een maaltijdvoorziening. Hierdoor hoeft dit huishouden bij een inkomen op 100% en 110% van het toepasselijk minimum de meerkosten niet zelf te betalen. Deze regelingen hebben een positief effect op de bestedingsruimte van een alleenstaande oudere met een zorgvraag.

Bij een inkomen iets boven de 130% van het toepasselijk minimum, komt men niet meer in aanmerking voor de collectieve zorgverzekering. Als gevolg daarvan moet men het eigen risico van de zorgverzekering, de eigen bijdrage Wmo en de kosten van

personalarmering zelf gaan betalen. Ter compensatie komt het huishouden met zorgvraag wel in aanmerking voor de gemeentelijke forfaitaire bijdrage Wmo van 175 euro per jaar.

Ondanks dat men geen aanspraak meer kan maken op de collectieve zorgverzekering kan men alle noodzakelijke uitgaven en uitgaven uit het restpakket bekostigen. Het huishouden houdt na betaling van alle noodzakelijke uitgaven uit het basispakket 332 euro per maand over. Na invulling van het restpakket houdt het huishouden nog een bestedingsruimte over van 173 euro per maand. Het wegvallen van de collectieve zorgverzekering leidt dus niet tot tekorten.

3.2 Armoedeval

Voor elk huishoudtype zijn verschillende inkomensniveaus doorgerekend. Naast het sociaal minimum (bijstands- of AOW-niveau) zijn inkomens op 110%, 125% en 130% van het bijstandsniveau gespecificeerd.

Soms leidt een hoger inkomen tot een beperktere bestedingsmogelijkheid. In dat geval is sprake van een armoedeval.

Een armoedeval kan ontstaan doordat landelijke en gemeentelijke inkomensondersteunende maatregelen, zoals huurtoeslag en kwijtschelding van gemeentelijke heffingen, worden afgebouwd. Het kan ook ontstaan doordat bepaalde uitgaven toenemen bij een hoger inkomen. In beide gevallen leidt een hoger netto inkomen er dan niet op voorhand toe dat een huishouden meer te besteden heeft bij het hogere inkomen.

3.2.1 Vóór invulling van het restpakket

Vóór invulling van het restpakket hebben bijna alle onderzochte huishoudens meer bestedingsruimte naarmate hun inkomen toeneemt.

Het paar met twee oudere kinderen heeft bij een inkomen op 130% 10 euro per maand minder te besteden dan bij een inkomen op 125% van het toepasselijk minimum.

Het ontstaan van deze armoedeval heeft verschillende redenen:

- Men heeft te maken met een afbouw van de huur- en zorgtoeslag en het kindgebonden budget.
- Men komt op 130% niet langer in aanmerking voor de tegemoetkomingen vanuit de U-pas (de schoolkostenvergoeding en de vergoeding vanuit de computerregeling schoolgaande kinderen).

Ook de alleenstaande oudere met zorgvraag heeft bij een inkomen net boven de 130% van het toepasselijk minimum te maken met een armoedeval. Dit huishouden komt dan niet langer in aanmerking voor de collectieve zorgverzekering en de bijbehorende

financiële voordelen (o.a. de eigen bijdrage Wmo, de personenalarmering en het eigen risico dat door de zorgverzekering worden betaald). Als gevolg hiervan houdt dit huishoudtype 81 euro per maand minder over dan wanneer men wel voor de collectieve zorgverzekering in aanmerking komt.

3.2.2 Na invulling van het restpakket

Armoedeval op 110% van de norm

Na invulling van het restpakket houdt de alleenstaande oudere -met en zonder zorgvraag- op 110% van het toepasselijk minimum hetzelfde over als alleen met een AOW-uitkering.

Dit komt doordat we bij de twee huishoudtypen boven de AOW-leeftijd op 100% uitgaan van een volledige AOW-uitkering. Dit is namelijk voor de meeste AOW-gerechtigden het minimale inkomen. Vervolgens wordt op 110% gerekend met de bijstandsnorm voor AOW-gerechtigden in plaats van met de -hogere- AOW-uitkering. De bijstandsnorm bepaalt namelijk of er recht is op gemeentelijke vergoedingen.

De toename van het netto inkomen tussen deze twee inkomensniveaus is daardoor kleiner dan 10%. Bij de andere huishoudtypen is deze inkomensstijging wel 10%.

Uiteindelijk is de inkomensstijging toevallig precies gelijk aan de stijging van bepaalde uitgaven. Het gaat om de volgende uitgaven die toenemen:

- De gemeentelijke heffingen en waterschapsbelastingen.
Op 110% heeft men niet langer recht op kwijtschelding van de lokale lasten.
- Reiskosten in het “overig restpakket”.
Voor alle huishoudens onder de AOW-leeftijd, met een inkomen hoger dan bijstand, gaan we ervan uit dat er sprake is van een (laagbetaalde) baan. Hierdoor zullen er ook werkgerelateerde kosten zijn, zoals de kosten van woon-werkverkeer (in de begrotingen opgenomen onder de post “overig restpakket”). Dit is niet van toepassing op AOW-gerechtigden, omdat zij niet meer werken. Echter, wanneer huishoudens meer bestedingsruimte hebben, gaan ze vaak ook meer uitgeven. Voor ouderen is vervoer een belangrijke post waaraan vaak meer uitgegeven wordt dan minimaal noodzakelijk. Vanwege de vergelijkbaarheid met huishoudens jonger dan de AOW-leeftijd, rekenen we daarom ook voor ouderen met extra uitgaven aan vervoer bij een inkomen boven het minimum. Deze extra reiskosten liggen wel lager dan bij huishoudens jonger dan de AOW-leeftijd.

Armoedeval op 125% van de norm

Op 125% van de norm heeft **geen van de huishoudens** te maken met een armoedeval. De zeven onderzochte huishoudens komen weliswaar bij dit inkomen niet langer in aanmerking voor een vergoeding vanuit de declaratieregeling huisraad. Ook neemt de huurtoeslag af bij alleenstaanden en bij paren met kinderen en wordt bij paren met (jonge en oudere) kinderen de zorgtoeslag en kindgebonden budget afgebouwd. De netto inkomensstijging is echter groot genoeg om het wegvallen van deze tegemoetkomingen op te vangen.

Armoedeval op 130% van de norm

Op 130% van de norm hebben de vier gezinnen met kinderen (de alleenstaande ouders en paren) te maken met een armoedeval. De armoedeval bij het paar met oudere kinderen, die al voor invulling van het restpakket zichtbaar was, wordt groter. Het tekort is bij dit huishouden op 130% 81 euro groter dan bij een inkomen op 125% van het minimum. Het verschil tussen de twee inkomensniveaus was 10 euro voor invulling van het restpakket.

De belangrijkste reden voor het ontstaan van deze armoedevallen is het wegvallen van de vergoedingen uit de U-pas. Gezinnen met kinderen profiteren meer van de U-pas dan alleenstaanden en paren zonder kinderen. Dit komt doordat:

- de tegemoetkoming voor sociale en sportieve activiteiten vanuit de U-pas groter is voor kinderen dan voor volwassenen.
- aan de U-pas ook een computerregeling en een vergoeding van schoolkosten gekoppeld is. Deze is specifiek bedoeld voor (jonge en oudere) kinderen.

Een alleenstaande mist een tegemoetkoming van 8 euro per maand door het verlies van de U-pas bij een inkomen op 130% van het toepasselijk minimum. Voor gezinnen met kinderen is dit meer:

- Een alleenstaande ouder met jonge kinderen: 54 euro per maand
- Een alleenstaande ouder met oudere kinderen: 84 euro per maand
- Een paar met jonge kinderen: 63 euro per maand
- Een paar met oudere kinderen: 92 euro per maand

Wel geldt voor alle huishoudens dat zij op 130% van de toepasselijke bijstandsnorm meer overhouden dan bij een inkomen op bijstandsniveau.

Dit is niet het geval bij de alleenstaande oudere met zorgvraag die bij een inkomen net boven de 130% van het toepasselijk minimum niet langer in aanmerking komt voor de

collectieve zorgverzekering. Die houdt 42 euro per maand minder over na invulling van het basis- en restpakket dan hetzelfde huishoudtype met alleen een AOW-uitkering.

3.2.3 Individuele inkomenstoelage

In de twee kolommen rechts in tabel 1 is het saldo opgenomen inclusief de individuele inkomenstoelage.

Bij toekenning van de individuele inkomenstoelage hebben de huishoudens onder de AOW-leeftijd op 100 en 110% van het toepasselijk minimum meer te besteden.

Minder tekort voor paar met oudere kinderen

Het paar met oudere kinderen komt na bekostiging van de uitgaven uit het restpakket nog steeds tekort op bijstandsniveau en 110% van de toepasselijke norm (respectievelijk 91 en 57 euro). Dit tekort is echter wel 53 euro per maand kleiner dan zonder individuele inkomenstoelage.

Armoedevallen

Op 125% van het toepasselijk minimum ontstaat er bij paren met jonge en oudere kinderen nu een (lichte) armoedeval. Men houdt bij dit inkomen 2-3 euro per maand minder over dan op 110%. Hier was zonder de individuele inkomenstoelage nog geen sprake van. Inclusief de individuele inkomenstoelage houdt een paar met jonge kinderen op 110% van de toepasselijke bijstandsnorm 117 euro per maand over en bij een inkomen op 125% van het toepasselijk minimum 114 euro.

Nu moet het concept 'armoedeval' niet te zwart-wit worden opgevat. Er ontstaat op 125% weliswaar een (lichte) armoedeval als men de individuele inkomenstoelage ontvangt, maar het is wellicht belangrijker dat een paar met oudere kinderen op bijstandsniveau en op 110% van de bijstandsnorm met individuele inkomenstoelage minder tekortkomt dan het huishouden dat deze toeslag niet ontvangt.

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Algemene aanbevelingen

De pakketten waarop de basisbedragen zijn gebaseerd zijn sober maar voldoende. De inhoud en de prijzen worden jaarlijks zorgvuldig aangepast door het Nibud³ en zijn ook gevalideerd door panels van consumenten⁴. Dit wil echter niet zeggen dat ieder huishouden hieraan voldoende heeft of dat ieder huishouden rond kan komen. Uit Nibud-onderzoek (2015)⁵ blijkt dat van alle Nederlandse huishoudens 17% (zeer) moeilijk kan rondkomen. Van de huishoudens met een laag inkomen komt een groter deel moeilijk rond. Zo blijkt dat onder de huishoudens met een netto huishoudinkomen van maximaal 1.250 euro per maand 42% (zeer) moeilijk rondkomt. Van alle huishoudens tot een inkomen van 1.750 euro komt 35% (zeer) moeilijk rond.

Organiseer budgetcursussen/cursussen voor aanleren van financiële vaardigheden

Om rond te kunnen komen van een minimum inkomen is een goed financieel beheer van het huishouden noodzakelijk. Men reserveert om zo nodig grote uitgaven te kunnen doen voor de vervanging van inventaris. We gaan ervan uit dat het huishouden niet leent, zodat er niet nog extra kosten van rente en aflossing bijkomen. Veel huishoudens die van een minimum inkomen moeten rondkomen, voeren een goed financieel beheer, maar een deel ook niet. Voor deze huishoudens is het aan te bevelen cursussen of begeleiding te organiseren. Het Nibud, en ook andere (lokale) organisaties, hebben hiervoor een uitgebreid aanbod.

De gemeente Stichtse Vecht is hier ook mee bezig zoals blijkt uit de Nota *Versterken Voorveld*. Vanuit de afdeling schuldhulpverlening wordt in samenwerking met maatschappelijke dienstverleners en het sociaal wijkteam meer ingezet op preventie en vroegsignalering.

Niet-gebruik tegengaan

In de berekeningen is ervan uitgegaan dat alle aanspraken op landelijke en lokale regelingen zijn aangevraagd. Dat is echter niet voor ieder huishouden een vanzelfsprekendheid⁶. De gemeente kan het gebruik van lokale regelingen stimuleren

---

³ Zie Nibud Budgethandboek en Prijzengids, jaarlijkse uitgaven.

⁴ Hoff, S. et. al. (2009). *Genoeg om van te leven, Focusgroepen in discussie over de minimale kosten van levensonderhoud*. Den Haag: SCP/Nibud. Te downloaden op de websites van het Nibud of SCP.

⁵ Schors, A. van der, Werf, M.M.B. van der, & Schonewille, G. (2015). *Geldzaken in de praktijk 2015*. Utrecht: Nibud.

⁶ Zie bijvoorbeeld Tempelman, C., Houkes, A. Prins, J. (2011). *Niet-gebruik inkomensondersteunende maatregelen*, Amsterdam: SEO. Te downloaden op www.overheid.nl.

door hieraan **publiciteit te geven en de toegang tot deze regelingen te vereenvoudigen**.

Om het niet-gebruik te verminderen, raadt het Nibud aan het sociale wijkteam effectief in te zetten. Sociale wijkteams kunnen huishoudens bekend maken met de regelingen en ook aangeven hoe huishoudens regelingen kunnen aanvragen. Daarvoor is het belangrijk dat medewerkers van het sociale wijkteam bekend zijn met alle regelingen die de gemeente Stichtse Vecht te bieden heeft en dat zij ook continu op de hoogte worden gebracht van veranderingen in inkomensondersteunende maatregelen. Ook zouden zij moeten weten naar wie zij een inwoner -indien nodig- kunnen doorverwijzen als er aanvullende vragen zijn over een regeling.

Daarnaast kan het sociale wijkteam ook een signalerende functie hebben met betrekking tot de schuldsituatie van een huishouden. Hoe eerder financiële problemen kunnen worden aangepakt, hoe beter. Wij gaan er in dit onderzoek niet van uit dat huishoudens schulden hebben (die afgelost moeten worden) (zie paragraaf 2.1). In die praktijk kunnen die echter wel aanwezig zijn.

4.2 Aanbevelingen voor de gemeente Stichtse Vecht

De gemeente Stichtse Vecht kent een zeer ruimhartig armoedebeleid. De gemeente kent voor alle soorten huishoudens verschillende vormen van inkomensondersteuning die een positief effect hebben op de bestedingsruimte van de inwoners.

Het armoedebeleid in Stichtse Vecht kan als voorbeeld dienen voor veel andere gemeenten. Dat er slechts bij één huishoudtype tekorten ontstaan, en dat pas na invulling van het restpakket, komt weinig voor. Dit betekent dat veel huishoudens met een laag inkomen in de gemeente Stichtse Vecht ondanks hun relatief lage inkomen wel deel kunnen nemen aan sociaal maatschappelijke, culturele en/of sportieve activiteiten.

Positieve aspecten

- De betalingscapaciteit voor de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen en waterschapslasten wordt gezamenlijk berekend. Hierdoor hoeven sommige huishoudens minder lokale lasten te betalen dan wanneer de betalingscapaciteit apart wordt berekend.
- De gemeente Stichtse Vecht houdt bij de kwijtschelding ook rekening met de kosten van kinderopvang. Dit heeft een positief effect op de begroting van de alleenstaande ouder met jonge kinderen. Dit huishouden betaalt op 110% van de norm minder lokale lasten dan wanneer geen rekening wordt gehouden met

de kinderopvangkosten.

- De gemeente Stichtse Vecht hanteert ruime inkomensgrenzen. Tot een inkomen van 125% van het toepasselijk minimum kan men gebruik maken van de diverse tegemoetkomingen uit de U-pas. En op de collectieve zorgverzekering kan men aanspraak maken tot een inkomen van 130% van het toepasselijk minimum. Tegelijkertijd zijn er ook regelingen (de declaratieregeling huisraad en de declaratieregeling voor ouders van schoolgaande kinderen) waar men tot 110% van het toepasselijk minimum recht op heeft. Dat verschillende regelingen tot verschillende inkomensniveaus gelden, voorkomt grote armoedevallen. Op deze manier worden de tegemoetkomingen meer getrapt afgebouwd.
- De gemeente kent een specifieke declaratieregeling huisraad. Het Nibud vindt dit positief. Huishoudens die (langdurig) van een laag inkomen rond moeten komen vinden het vaak lastig om geld op zij te zetten voor het vervangen van inventarisgoederen. Met deze declaratieregeling wordt daar in voorzien.
- Ook volwassenen in de gemeente Stichtse Vecht kunnen gebruik maken van de U-pas; deze is niet alleen voor (gezinnen met) kinderen bedoeld. Dit vergroot de kans dat ook volwassenen met een laag inkomen blijven participeren in de samenleving.
- Uit de begrotingen is duidelijk gebleken dat gezinnen met oudere kinderen minder bestedingsruimte hebben dan gezinnen met jongere kinderen. Oudere kinderen (op de middelbare school) zijn gemiddeld duurder dan jongere kinderen (op de basisschool).
Bij de vergoedingen uit de U-Pas (de bijdrage voor sociale participatie, het budget voor vergoeding van schoolkosten en de computerregeling schoolgaande kinderen) die de gemeente aanbiedt, wordt er rekening mee gehouden dat oudere kinderen duurder zijn dan jongere kinderen. De maandelijkse bijdrage voor sociale participatie en schoolkosten is voor kinderen op de middelbare school 20 euro hoger dan voor kinderen op de basisschool.
- De gemeente Stichtse Vecht kent een zeer uitgebreide collectieve zorgverzekering met een ruime inkomensgrens. Met de collectieve zorgverzekering hoeven de huishoudens geen geld meer te reserveren voor het eigen risico. Dit scheelt 32 euro per maand. Bovendien zijn de maandelijkse kosten voor de (basis en aanvullende) zorgverzekering 16 euro lager. Dit draagt

er grotendeels aan bij dat alleenstaanden, eenoudergezinnen met oudere kinderen en paren met jonge kinderen op 100% en 110% van de toepasselijke bijstandsnorm niet tekortkomen nadat alle uitgaven uit het basis- en restpakket zijn bekostigd. Bovendien werkt het gezondheidsbevorderend, omdat ze minder financiële stress hoeven te ervaren.

Voor huishoudens die gebruik maken van Wmo-voorzieningen (zoals huishoudelijke en persoonlijke verzorging) wordt de eigen bijdrage tot 400 euro per jaar vergoed. Dit heeft een positieve uitwerking op de financiële positie van huishoudens met een grotere zorgbehoefte.

Het Nibud adviseert om bovenstaande regelingen en mogelijkheden op dezelfde manier voort te zetten.

Aandachtspunten

Extra aandacht voor gezinnen met oudere kinderen

De paren met oudere kinderen hebben op alle onderzochte inkomensniveaus te maken met tekorten als zij naast het basispakket ook het restpakket willen bekostigen. De eenoudergezinnen met oudere kinderen kunnen net aan rondkomen nadat alle uitgaven uit het restpakket zijn betaald.

Dit fenomeen ziet het Nibud ook bij andere gemeenten. De belangrijkste oorzaak hiervan is:

- Paren moeten de kosten voor twee volwassenen dragen. Ter vergelijking, een eenoudergezin ontvangt 70% van de norm voor een paar plus de alleenstaande ouderkop⁷ vanuit het kindgebonden budget, wat samen ongeveer neerkomt op 90% van de norm. De extra inkomsten voor paren (van ongeveer 10%) ten opzichte van het eenoudergezin wegen vaak niet op tegen de kosten voor een extra volwassene aan bijvoorbeeld voeding, kleding en de zorgverzekering.
- De kosten van oudere kinderen zijn, wat betreft voeding, kleding en verzorging, vergelijkbaar met die van een volwassene. Zij drukken sterk op de begroting. Deze kosten worden niet volledig gecompenseerd door (leeftijdsafhankelijke) kindgebonden toeslagen.

---

⁷ De alleenstaande ouderkop is een onderdeel van het kindgebonden budget. Het maximale bedrag aan kindgebonden budget wordt voor alleenstaande ouders verhoogd met een bepaald bedrag. Dit extra bedrag (in 2017 maximaal 3.076 euro) wordt de alleenstaande ouderkop genoemd.

Bovengenoemde factoren vinden hun oorsprong in het Rijksbeleid. Voor landelijke regelingen is het aan het Rijk om al dan niet aanpassingen en/of aanvullende maatregelen te nemen. Gemeenten kunnen via accenten in het eigen beleid trachten de gevolgen hiervan deels te repareren. De gemeente Stichtse Vecht heeft hierin al zeer veel passende beleidskeuzes gemaakt, bijvoorbeeld door het aanbieden van een uitgebreide collectieve zorgverzekering, een speciale computerregeling voor kinderen die naar de middelbare school gaan, een schoolkostenregeling, vergoedingen via het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds en door het verstrekken van tegemoetkomingen via de U-pas.

Het is positief te zien dat de gemeente Stichtse Vecht aan volwassenen een tegemoetkoming verstrekt voor sportieve en/of sociaal-culturele activiteiten. Met name paren, die met een bijstandsnorm de kosten van twee volwassenen moeten dragen, hebben veel baat bij een bijdrage voor elke volwassene binnen het huishouden. De maximale bijdrage voor een volwassene is nu wel beduidend lager dan de maximale bijdrage voor kinderen (100 euro tegen 225/275 euro voor jonge kinderen en 325 euro voor oudere kinderen). De gemeente Stichtse Vecht zou kunnen onderzoeken of het mogelijk is **de bijdrage aan een volwassene te verhogen**. De kosten van een volwassene zijn namelijk hoger dan de kosten van jongere kinderen. Om dit te bekostigen zou de gemeente kunnen overwegen het bedrag voor kinderen tot 4 jaar te verlagen. Veel activiteiten voor baby's en peuters zijn gratis en/of tegen gereduceerd tarief.

Daarnaast zou bij intermediairs goed op het netvlies moeten komen te staan dat het belangrijk is dat zij voor gezinnen met oudere kinderen een aanvraag kunnen doen voor een vergoeding vanuit het Jeugdsportfonds of Jeugdcultuurfonds. Hiervoor zouden met name middelbare scholen en jongerenwerkers op de hoogte moeten zijn van de mogelijkheden van het Jeugdsport- en Jeugdcultuurfonds.

Tot slot kunnen verstrekkingen vanuit de individuele bijzondere bijstand (niet in dit onderzoek meegenomen) gezinnen met oudere kinderen helpen om tekorten te voorkomen of te beperken. In dit laatste geval kunnen alleen noodzakelijke bijzondere kosten vergoed worden, maar het is zeker de moeite waard om dit extra onder de aandacht te brengen.

Inkomensondersteunende regeling actief naar buiten brengen

Gezien het ruimhartige beleid dat de gemeente Stichtse Vecht kent adviseert het Nibud het bestaan van de **inkomensondersteunende regelingen zeer actief naar buiten te brengen**. In de begrotingen is ervan uitgegaan dat huishoudens gebruik maken van alle regelingen die de gemeente kent. De gemeente Stichtse Vecht biedt een breed scala aan regelingen die er voor zorgen dat er bij de meeste huishoudtypen geen tekorten ontstaan. Die zullen wel aanwezig zijn als huishoudens niet gebruik maken van de beschikbare regelingen.

Overzichtelijk presenteren en communiceren van alle regelingen

De toegankelijkheid van de regelingen wordt vergroot als het voor huishoudens overzichtelijk is welke regelingen er zijn en wanneer men er voor in aanmerking komt. De gemeente Stichtse Vecht zou kunnen overwegen om naar de **inwoners toe de regelingen anders te presenteren en communiceren**.

De gemeente kent nu een uitgebreid aantal regelingen, waarbij een aantal regelingen ook op elkaar van invloed is. Zo kan men (onder bepaalde voorwaarden) gebruik maken van de computerregeling als men in het bezit is van de U-pas. En de tegemoetkoming voor schoolkosten uit de declaratieregeling voor ouders van schoolgaande kinderen is afhankelijk van of men in aanmerking komt voor een bijdrage in de schoolkosten vanuit de U-pas.

Deze hoeveelheid aan en samenhang tussen regelingen kan als ongewenst neveneffect hebben dat een groep huishoudens ten onrechte niet gebruik maakt van de mogelijkheden die er zijn.

De gemeente zou ervoor kunnen kiezen om **de declaratieregeling voor ouders van schoolgaande kinderen te laten vervallen en alle tegemoetkomingen voor schoolkosten via de U-pas te laten verlopen**. De U-pas kent een ruimere inkomensgrens dan de declaratieregeling. Bovendien wordt de U-pas nu al als voorliggende voorziening gezien voor de regeling. We verwachten dat het effectiever is om één regeling actief te promoten.

Daarnaast kan de gemeente ervoor kiezen om de computerregeling volledig op te laten gaan in de U-pas, in plaats van dit als aparte regeling te communiceren. Hier heeft bijvoorbeeld de gemeente Utrecht voor gekozen door een zogenaamd 'U-pas kindpakket' aan te bieden. Zij hadden naast het sociale participatiebudget binnen de U-pas een school€extra-regeling en een computerregeling. Nu verstrekken zij het U-pas kindpakket als een persoonlijk budget voor participatie. Het budget kan op dezelfde onderdelen in worden gezet als voorheen, waarbij er meer individuele keuzevrijheid is

hoe het wordt besteed. Daarbij verschilt het budget per jaar voor 0- tot 4- jarigen, basisschoolkinderen, kinderen die starten in het voorgezet onderwijs en de overige kinderen in het voortgezet onderwijs (tot en met 17 jaar).

Bijlage 1: Uitgangspunten bij berekeningen lokaal minimabeleid

De gemeente Stichtse Vecht kent verschillende regelingen voor minima in de gemeente. Hieronder staat beschreven of en hoe de regelingen in de berekeningen en begrotingen zijn meegenomen.

Kwijtschelding lokale lasten

In de gemeente Stichtse Vecht is volledige kwijtschelding mogelijk voor alle vormen van lokale belastingen: de afvalstoffenheffing, rioolheffing, de hondenbelasting, de waterzuiveringsheffing en de ingezetenenheffing.

Afhankelijk van de plek waar iemand woont, vallen inwoners in de gemeente Stichtse Vecht óf onder het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden óf onder het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (Waternet). In de berekeningen is uitgegaan van de tarieven die het Waternet hanteert. Voor een alleenstaande zijn zij 26,68 euro per jaar duurder; voor een meerpersoonshuishouden 3,82 euro per jaar. We hebben er voor gekozen om de hoogste tarieven te hanteren, omdat huishoudens niet om deze kosten heen kunnen.

Bij de kwijtschelding houden de gemeente en de waterschappen rekening met de kosten van kinderopvang. De draagkracht voor de kwijtschelding van de waterschapslasten en de gemeentelijke heffingen wordt gezamenlijk berekend.

De collectieve zorgverzekering

De gemeente Stichtse Vecht biedt een collectieve zorgverzekering aan via Menzis. Hierbij worden verschillende pakketten aangeboden. In de berekeningen is uitgegaan dat huishoudens gebruik maken van pakket 2. Dit pakket omvat:

- Een natura basisverzekering
- Het aanvullende pakket GarantVerzorgd 2
- Een tandartsverzekering
- Het wettelijk verplicht eigen risico is herverzekerd tot maximaal 385 euro per jaar
- Er is een vergoeding van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor Wmo maatwerkvoorzieningen tot een maximum van 400 euro per jaar, per polis en huishouden

Deze collectieve zorgverzekering kost in totaal 128,22 euro per maand. Normaal zou deze verzekering 185,47 euro per maand kosten. Menzis verstrekt zelf een korting van 9,98 euro en de gemeente levert een bijdrage van 47,27 euro per maand.

De individuele bijzondere bijstand

De gemeente Stichtse Vecht verstrekt voor bijzondere en noodzakelijke kosten individuele bijzondere bijstand. Om in aanmerking te komen voor bijzondere bijstand wordt een draagkrachtberekening gehanteerd. De draagkracht bedraagt 40% van het inkomensgedeelte (inclusief vakantietoeslag) boven 110% van de geldende bijstandsnorm.

In dit onderzoek is de individuele bijzondere bijstand niet meegenomen. De toekenning van bijzondere bijstand is sterk afhankelijk van de persoonlijke situatie. Alleen bij het huishouden met een zorgvraag houden we rekening met eventuele individuele bijzondere bijstand voor bepaalde kosten die volgen uit de zorgvraag (bijvoorbeeld voor de maaltijdvoorziening, de personenalarmering en extra waskosten). In de gemeente Stichtse Vecht kan individuele bijzondere bijstand als de medische noodzaak van deze kosten is aangetoond. Dit is het geval bij de maaltijdvoorziening. Bij de overige zorgkosten gaan we ervan uit dat er geen individuele bijzondere bijstand voor wordt toegekend.

Declaratieregeling huisraad

Deze regeling vergoedt kosten van noodzakelijke huisraad en duurzame gebruiksgoederen. Onder noodzakelijke kosten wordt hierbij verstaan:

- Wasmachine
- Koelkast
- Fornuis
- Bed incl. matras
- Computer
- Fiets

Voor duurzame gebruiksgoederen en voor een computer geldt dat deze slechts eenmaal in de vijf jaar gedeclareerd kunnen worden.

De regeling geldt voor huishoudens van 21 jaar of ouder met een inkomen tot maximaal 110% van de toepasselijke bijstandsnorm. Het vermogen is maximaal gelijk aan het vermogen dat een huishouden mag hebben om in aanmerking te komen voor een bijstandsuitkering (zoals beschreven in de Participatiewet artikel 34.3).

De hoogte van de tegemoetkoming is voor alleenstaanden maximaal 300 euro per jaar en voor meerpersoonshuishoudens maximaal 400 euro per jaar.

De declaratieregeling huisraad hebben we in de begroting meegenomen bij de uitgavepost "inventaris".

Declaratieregeling voor ouders met schoolgaande kinderen

Deze regeling is bedoeld voor ouders van kinderen tot 18 jaar met een inkomen tot maximaal 110% van de toepasselijke bijstandsnorm die geen eigen vermogen hebben. Zij mogen per schooljaar maximaal 100 euro declareren voor de volgende schoolgerelateerde kosten:

- Schoolkamp en/of sportkamp
- Kosten voor kluishuur
- (Vrijwillige) ouderbijdrage
- Kosten voor eigen bijdrage leermateriaal
- Kosten van excursies

Voor alle overige kosten geldt dat de gemeente naar de individuele situatie kan kijken om te beoordelen of de kosten al dan niet in aanmerking komen.

Binnen de U-pas is ook een schoolkostenvoorziening; dit is het 'school€extra'-budget (zie de paragraaf over de U-pas). Dit geldt als voorliggende voorziening. Als men een U-pas heeft, dan wordt de vergoeding vanuit de U-pas voor schoolkosten, in mindering gebracht op de vergoeding vanuit de declaratieregeling.

De declaratieregeling wordt in de begroting verwerkt bij de uitgavepost "onderwijs".

Bijzondere bijstand voor reiskosten van schoolgaande kinderen

Huishoudens met schoolgaande kinderen die onderwijs volgen op grote afstand van hun woonplaats, kunnen in aanmerking komen voor een vergoeding van de reiskosten. De vergoeding wordt berekend op basis van de goedkoopste wijze van reizen, gedurende de periode van 1 september tot 1 juli.

Deze beleidsregel is niet in de begrotingen verwerkt, omdat ook geen reiskosten voor verkeer van huis naar school zijn meegenomen. Zou dit wel het geval zijn, dan zouden de kosten per saldo op nul uitkomen. De regeling heeft dus geen invloed op de saldi van de betreffende begrotingen.

Computerregeling schoolgaande kinderen

De gemeente Stichtse Vecht verstrekt een laptop of Ipad aan kinderen die voor het eerst naar de middelbare school gaan. Daarnaast ontvangt men een eenmalige bijdrage in de kosten van internet van 100 euro.

Om voor deze computerregeling in aanmerking te komen, moet het kind in het bezit zijn van een U-pas. De U-pas is beschikbaar voor huishoudens met een inkomen tot 125% van het toepasselijk minimum (zie hieronder bij "U-pas").

In principe sluiten de leeftijden van de kinderen in de onderzochte huishoudtypen (14 en 16 jaar) niet aan bij de overgang van de basisschool naar de middelbare school. Echter, de laptop of Ipad kan meerdere jaren meegaan. Zonder deze bijdrage in natura zou het huishouden hier geld voor moeten reserveren om de aankoop te kunnen bekostigen. Daarom hebben we de kosten van een laptop (585 euro o.b.v. de Nibud Prijzengids) als maandbedrag verrekend met de post “inventaris”. Hierbij is het bedrag verdeeld over 5 jaar, het gemiddeld aantal schooljaren.

Omdat wij in het inventarispakket één laptop voor het gehele huishouden hebben opgenomen, hebben we ook de kosten van één laptop verrekend. Die laptop hoeft nu dus niet zelf te worden bekostigd.

De bijdrage in de internetkosten hebben we verrekend met de post “telefoon, televisie, internet”. Ook dit bedrag is over 5 jaar verdeeld (de gemiddelde schooltijd). Hierbij gaan we er wel van uit dat beide kinderen de éénmalige bijdrage krijgen. Deze bijdrage is namelijk minder dan de totale kosten aan internet gedurende de gehele schoolperiode.

U-pas

De gemeente Stichtse Vecht kent een regeling ter bevordering van deelname aan sociaal-culturele, recreatieve en sportieve activiteiten.

Huishoudens met een inkomen tot 125% van het wettelijk sociaal minimum kunnen hier gebruik van maken. Zij krijgen een U-pas: een kortingspas met daarop een budget om deel te nemen aan uiteenlopende activiteiten. Volwassenen krijgen een budget van 100 euro per jaar. Het maximale budget op de U-pas voor kinderen is afhankelijk van de leeftijd:

- 0 t/m 3 jaar: 225 euro per jaar
- 4 t/m 11 jaar: 275 euro per jaar
- 12 t/m 17 jaar: 325 euro per jaar

De vergoeding vanuit de U-pas is in de begrotingen verrekend bij de post “vergoeding restpakket”. Hierbij is uitgegaan van de hierboven beschreven bedragen als maximale vergoeding.

Naast het budget voor sportieve of culturele activiteiten is er voor schoolgaande kinderen een extra budget voor schoolkosten voor schoolgaande kinderen tussen de 4 en 18 jaar. Voor kinderen op de basisschool gaat het om een (extra) vergoeding van maximaal 50 euro per jaar en voor kinderen op de middelbare school om maximaal 100 euro per jaar.

Dit extra schoolkostenbudget geldt als voorliggende voorziening voor de declaratieregeling voor ouders van schoolgaande kinderen.

De vergoeding vanuit de U-pas voor schoolkosten is in de begrotingen verrekend in de post “onderwijs”.

Peuterspeelzaal en kinderopvang

In de gemeente Stichtse Vecht kost de peuterspeelzaal 17,50 euro per maand voor 1 dagdeel per week bij een belastbaar gezinsinkomen tussen de 18.486 en 28.241 euro per jaar. Dit geldt voor paren bij een inkomen op 100, 110, 125 en 130% van toepasselijk het minimum. Voor alleenstaande ouders met een inkomen op bijstandsniveau is het tarief gezien hun belastbaar inkomen (dit is minder dan 18.486 euro per jaar) 16,90 euro per dagdeel.

Dit zijn de tarieven die gelden als men in aanmerking komt voor de gemeentelijke subsidie. Dit is het geval als een huishouden niet voor kinderopvangtoeslag in aanmerking komt. Dit is bij de huishoudens in deze rapportage het geval. Alleenstaande ouders en paren zonder werk (met een bijstandsuitkering) of paren waarvan een van beide partners werkt (met een inkomen van 110%, 125% en 130% van de norm), zullen gebruik maken van de peuterspeelzaal.

In de gemeente Stichtse Vecht komen de kosten (de eigen bijdrage) voor de peuterspeelzaal niet in aanmerking voor bijzondere bijstand. Dit is alleen het geval als het gaat om kinderen die in aanmerking komen voor vroeg- en voegschoolse educatie (VVE). Voor de berekeningen gaan we ervan uit dat huishoudens niet in deze trajecten zitten.

In de begrotingen gaan we ervan uit dat het 3-jarige kind 2 dagdelen per week naar de peuterspeelzaal gaat. De kosten hiervan zijn opgenomen onder de post “kinderopvang”.

Bij een inkomen boven bijstandsniveau gaan we ervan uit dat de alleenstaande ouder enkele dagen per week werkt en gebruik maakt van de kinderopvang. Bij 110% van het minimum inkomen wordt gerekend met 20 uur kinderopvang per week, bij een inkomen op 125% en 130% wordt uitgegaan van 30 uur kinderopvang.

Op grond van de Wet Kinderopvang kunnen ouders van kinderen tot twaalf jaar een tegemoetkoming toegekend krijgen voor de kosten van kinderopvang. Vervolgens resteert een eigen bijdrage voor deze kosten. In de gemeente Stichtse Vecht wordt deze eigen bijdrage alleen vergoed voor personen die een re-integratietraject volgen. Voor de berekeningen gaan we er van uit dat de huishoudens niet in deze trajecten zitten. De eigen bijdrage wordt dus zelf bekostigd.

De kosten voor kinderopvang zijn in de begrotingen opgenomen onder de post “kinderopvang”. Voor de kosten van de kinderopvang is een gemiddelde genomen van twee kindercentra in de gemeente Stichtse Vecht. Het gemiddelde tarief kwam uit op 7,00 euro per uur. De kinderopvangtoeslag is in de begroting opgenomen bij de inkomsten.

Voorzieningen voor de alleenstaande AOW-gerechtigde oudere met een zorgvraag

De begroting van de alleenstaande oudere met een zorgvraag wijkt op diverse punten af van de standaardbegrotingen:

- De **huishoudelijke verzorging** is in de gemeente Stichtse Vecht een maatwerkvoorziening. Voor de maatwerkvoorziening geldt een inkomensafhankelijke eigen bijdrage via het CAK. De eigen bijdrage is afhankelijk van het bijdrageplichtige inkomen, leeftijd en huwelijkse staat. De minimale eigen bijdrage bedraagt 17,50 euro per vier weken (19 euro per maand) voor alleenstaanden. Voor alleenstaande AOW-gerechtigden ligt het drempelinkomen op 17.033 euro per jaar. Bij een inkomen hierboven wordt de eigen bijdrage verhoogd met 12,5% van het inkomen boven het drempelinkomen. Hiermee komt de eigen bijdrage van de alleenstaande oudere met een inkomen op 125% van de norm uit op 29 euro per maand. Bij een inkomen boven de 125% gaan we ervan uit dat de eigen bijdrage zelf betaald moet worden. Voor de alleenstaande oudere met een inkomen op 130% komt dit neer op 38 euro per maand.

Binnen de collectieve zorgverzekering wordt de eigen bijdrage Wmo voor de huishoudelijke hulp tot 400 euro per jaar vergoed. Dit betekent dat het huishouden met een zorgvraag tot een inkomen van 125% van het minimum geen kosten heeft voor de huishoudelijke verzorging. Bij een inkomen op 130% liggen de totale jaarlijkse kosten 56 euro boven het maximaal vergoede bedrag van 400 euro. Dit komt neer op een eigen bijdrage van 4,67 euro per maand voor de huishoudelijke verzorging.

De extra kosten op 130% van het toepasselijk minimum worden voor het huishouden met een zorgvraag verrekend met de uitgavenpost “huishoudelijke dienstverlening”.
- Ook de **persoonlijke verzorging** valt onder de Wmo, waarvan de eigen bijdrage tot en met 125% volledig wordt vergoed via de collectieve zorgverzekering. Bij een inkomen op 130% worden de extra kosten verrekend voor de huishoudelijke verzorging. Er komen in de begroting geen extra kosten meer bij voor persoonlijke verzorging.
- De **verpleging** valt in het basispakket van de zorgverzekering. Hiervoor komen er dus geen extra kosten bij.
- De **maaltijdvoorziening** zorgt voor meerkosten ten opzichte van de situatie waarin de warme maaltijd zelf wordt bereid. Voor deze meerkosten kan bijzondere bijstand worden verstrekt, maar dit komt maar heel zelden voor. Huishoudens die gebruik (moeten) maken van de maaltijdvoorziening betalen de meerkosten hiervan in de meeste gevallen dus zelf. De gemiddelde kosten van

een warme maaltijd bedragen 5,00 euro (via Welzijn Stichtse Vecht). Hier worden de kosten voor een zelf bereide maaltijd weer vanaf gehaald, waarmee de meerkosten uitkomen op gemiddeld 3,02 euro per maaltijd. Voor vijf maaltijden per week komt dit neer op 65,43 euro per maand.

De gemeente Stichtse Vecht verleent individuele bijzondere bijstand voor de kosten van een maaltijdvoorziening als er sprake is van medische noodzakelijkheid. Als het gaat om iemand boven de AOW-leeftijd dan is die er altijd. Voor personen onder de AOW-leeftijd moet de noodzaak worden aangetoond. Omdat hier gaat om een alleenstaande AOW-gerechtigde oudere, is er in de begroting van uitgegaan dat er individuele bijzondere bijstand wordt toegekend voor de maaltijdvoorziening. Hierbij is er rekening gehouden met de draagkrachtnormen die er in de gemeente Stichtse Vecht worden gehanteerd. Op 100% en 110% van het toepasselijk minimum wordt er geen draagkracht verondersteld. De alleenstaande oudere hoeft dan niets te betalen voor de maaltijdvoorziening.

Op 125% is de draagkracht 66 euro en op 130% 88 euro per maand. Dit is meer dan de meerkosten van de maaltijdvoorziening (65,43 euro). Men betaalt dan de volledige meerkosten zelf. De meerkosten van de maaltijdvoorziening zijn in de begrotingen van de alleenstaande oudere met zorgvraag opgenomen onder de post "voeding".

- De kosten voor de **personenalarmering** worden vergoed via de collectieve zorgverzekering. Daarom worden hiervoor in de begrotingen geen kosten opgenomen bij een inkomen tot en met 130% van het toepasselijk minimum.

Komt men niet in aanmerking voor de collectieve zorgverzekering, dan dient men deze kosten zelf te betalen. De kosten van een personenalarmering zijn circa 19,00 euro per maand. Bij een alleenstaande oudere met zorgvraag met een inkomen boven de 130% zijn deze kosten opgenomen onder de post "eigen bijdragen, zelfzorgmedicijnen".

- Voor de extra **waskosten** in verband met incontinentie gaan we uit van twee keer per week extra wassen, wat neerkomt op 7,25 euro per maand (kosten voor elektriciteit, water, waspoeder en afschrijving/onderhoud). Voor deze kosten geeft de gemeente Stichtse Vecht niet standaard een vergoeding vanuit de bijzondere bijstand. De medische noodzaak van deze kosten zou eerst moeten worden aangetoond. We gaan ervan uit dat die medische noodzaak

afwezig is. Daarom zijn extra kosten voor bewassing opgenomen onder de post “was- en schoonmaakmiddelen”.

- Het huishouden met een zorgvraag maakt gebruik van **aanvullend vervoer**. De eigen bijdrage voor collectief vraagafhankelijk vervoer in de gemeente Stichtse Vecht bedraagt 0,70 euro per zone.
In deze rapportage wordt gerekend met vier ritten per maand die enkele reis drie zones en een startzone kosten. Daarnaast gaan we ervan uit dat er geen gebruik wordt gemaakt van de fiets; deze kosten zijn daarom uit de begroting gehaald. De vervoerskosten die uiteindelijk resteren (16,90 euro) zijn opgenomen onder de post “vervoer”.
- De kosten voor een woningaanpassing (drempels weg, verhoogde WC), die vanuit de Wmo wordt toegekend, worden doorgegeven aan het CAK voor de inning van de eigen bijdrage. Het CAK berekent aan de hand van het inkomen en vermogen wat dan de eigen bijdrage wordt en de periode waarover men moet betalen. Deze eigen bijdrage wordt vergoed vanuit de collectieve zorgverzekering. Huishoudens die niet voor deze verzekering in aanmerking komen hebben de eigen bijdrage al betaald voor de huishoudelijke verzorging. Voor de woningaanpassing komen er dus geen extra kosten meer bij.

Forfaitaire vergoeding Wmo

Inwoners die geen gebruik maken van de collectieve zorgverzekering kunnen in aanmerking komen voor een Wmo-vergoeding als compensatie voor hun medische kosten. Om in aanmerking te komen moet men kunnen aantonen dat men bij de belastingaangifte specifieke zorgkosten kon aftrekken of recht had op tegemoetkoming specifieke zorgkosten. Er gelden geen inkomenseisen.

De forfaitaire vergoeding bedraagt 175 euro per huishouden per jaar.

In de begrotingen gaan we ervan uit dat de alleenstaande oudere met zorgvraag gebruik maakt van de collectieve zorgverzekering tot 130% van het toepasselijk minimum. Bij een inkomen net boven de 130% kan men geen gebruik maken van de collectieve zorgverzekering. We veronderstellen dat dit zorghuishouden dan wel in aanmerking komt voor de forfaitaire vergoeding. Deze vergoeding is verrekend met de uitgavenpost “eigen bijdragen, zelfzorgmedicijnen”.

Individuele inkomenstoeslag

De individuele inkomenstoeslag in de gemeente Stichtse Vecht is bedoeld voor huishoudens tussen de 21 jaar en de AOW-leeftijd, die gedurende een periode van drie jaar over een inkomen beschikken dat niet hoger is dan 110% van de geldende

bijstandsnorm. Voorwaarden om voor de individuele inkomenstoelage in aanmerking te komen, is dat er geen zicht op inkomensverbetering is. Daarbij wordt rekening gehouden met de eigen krachten en bekwaamheden en met de eigen inspanningen om het inkomen te verbeteren.

De hoogte van de individuele inkomenstoelage bedraagt:

- 370 euro voor alleenstaanden;
- 370 euro voor een alleenstaande ouder, plus 77 euro voor elk minderjarig kind;
- 480 euro voor paren, plus 77 euro voor elk minderjarig kind.

Bijlage 2: De uitgaven

Het Nibud gebruikt diverse bronnen voor de referentiecijfers. Hieronder volgt een korte verantwoording van keuzes en bronnen uitgesplitst naar het basis- en het restpakket.

Basispakket

Huur

De huurprijs in dit onderzoek is vastgesteld in overleg met de gemeente Stichtse Vecht. Voor een- en tweepersoonshuishoudens wordt een huur van 450 euro gehanteerd en voor huishoudens met drie of meer personen een huur van 550 euro.

Energie

Dit is 90% van de prijs van gemiddeld gebruik naar huishoudtype met een opslag voor huishoudens van de AOW-leeftijd (gasverbruik). Daarbij hanteert het Nibud de prijs van het gemiddelde verbruik.

Lokale lasten

Dit zijn de gemeentelijke- en waterschapshellingen verminderd met de eventuele kwijtschelding.

Telefoon, televisie en internet

Deze bedragen zijn gebaseerd op het bellen met een mobiele telefoon met een sim-only abonnement voor 100 tot 150 belminuten per maand, een basisabonnement voor internet en een basis digitaal televisie abonnement. We gaan er van uit dat iedereen in het huishouden van 12 jaar en ouder een eigen mobiele telefoon heeft.

Zorgverzekeringen

In de gemeente Stichtse Vecht heeft men tot 130% van het toepasselijk minimum inkomen recht op de collectieve zorgverzekering. Daarom is voor alle huishoudens op alle inkomensniveaus gerekend met de bedragen van de collectieve basis- en aanvullende verzekering.

Overige verzekeringen

Dit betreft een aansprakelijkheidsverzekering, een inboedelverzekering en voor volwassenen in huishoudens onder de AOW-leeftijd een uitvaartverzekering.

Onderwijs

Dit zijn gemiddelde bedragen aan schoolkosten. Deze verschillen per schooltype. Ze zijn afkomstig van Nibud-onderzoek (basisschool) en de Schoolkostenmonitor (middelbare school).

Kinderopvang

Dit zijn de kosten exclusief de landelijke vergoeding die wordt gegeven. De kinderopvangtoeslag staat benoemd bij de inkomsten.

Contributies en abonnementen

Hieronder vallen de bankkosten. De kosten aan kranten en/of tijdschriften en de kosten aan (sport-)verenigingen vallen onder het respakket (zie volgende paragraaf).

Vervoer

Voor ieder lid van het huishouden zijn dit de kosten van een fiets, een OV-chipkaart en enkele zones.

Kleding en schoenen

Deze bedragen zijn gebaseerd op het Nibud-basispakket voor kleding.

Inventaris en onderhoud

Bedragen zijn gebaseerd op het Nibud-basispakket voor inventaris en onderhoud.

Niet-vergoede ziektekosten

In het basispakket zitten kosten die elk huishouden heeft. De kosten betreffen de huisapotheek met pleisters, aspirines e.d. plus het bedrag dat een huishouden maximaal kwijt kan zijn aan het eigen risico van de zorgverzekering.

Voeding

De bedragen zijn gebaseerd op de aanbevolen hoeveelheden voor een gezonde voeding volgens het Voedingscentrum. De prijzen van deze voedingspakketten zijn afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Was- en schoonmaakartikelen

Dit is een bedrag per huishouden en een bedrag per persoon op basis van Nibud-onderzoek.

Persoonlijke verzorging

Uitgegaan is van een bedrag per persoon op basis van Nibud-onderzoek.

Diversen

Dit is een bedrag per huishouden en een bedrag per persoon voor diverse uitgaven. Denk hierbij aan de kosten voor postzegels en de kosten van een identiteitsbewijs.

Restpakket

Het bedrag dat overblijft nadat alle uitgaven uit het basispakket zijn gedaan, is bestemd voor vrije bestedingen. Alle vrije bestedingen vormen samen het restpakket.

Pakket voor sociale participatie

Als voorbeeld heeft het Nibud in samenwerking met het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) een pakket aan uitgaven voor sociale participatie opgesteld. De uitgavenposten waar rekening mee is gehouden staan hieronder weergegeven evenals de richtbedragen voor deze uitgavenposten.

Uitgaven aan sociale participatie, bedrag per maand

	€
contributies en abonnementen	
per kind 4 tot 12 jaar	11,00
per persoon vanaf 12 jaar	16,50
per huishouden	2,00
bezoek ontvangen	
per persoon	8,50
per huishouden	11,00
op bezoek gaan	
per persoon	5,50
vakantie/uitgaan	
per persoon	16,50
per huishouden	22,50
vervoer	
per persoon	9,00
per huishouden	4,50

Bron: Hoff et al, SCP/Nibud, 2009, berekeningen Nibud, 2017

Overig restpakket

Naast de uitgaven zoals gespecificeerd in het pakket aan sociale participatie kunnen nog allerlei overige uitgaven als voorbeeld in het restpakket worden opgenomen. In dit onderzoek zijn dat:

- de kosten voor woon-werkverkeer (gebaseerd op een twee-sterabonnement);
- zakgeld voor de kinderen (bedragen zijn gebaseerd op regulier onderzoek van het Nibud);
- de kosten voor een huisdier (incl. hondenbelasting).

Bijlage 3: Overzicht saldo inkomsten minus uitgaven

Toelichting bij de tabel:

- De eerste twee kolommen (zwart) geeft het netto inkomen weer en het verschil in netto inkomen tussen twee opeenvolgende inkomensniveaus.
- De volgende drie kolommen (blauw) hebben betrekking op het saldo na invulling van de noodzakelijke uitgaven in het basispakket. Hierbij is ook het verschil in het saldo tussen twee opeenvolgende inkomensniveaus weergegeven. En het verschil in bestedingsruimte op respectievelijk 110%, 125% en 130% ten opzichte van die op bijstandsniveau.
- De laatste drie kolommen (groen) hebben betrekking op het saldo na invulling van de uitgaven uit het basispakket en het restpakket. Ook hier zijn de verschillen weergegeven.
- Een negatief saldo op de maandbegroting is in **rood** weergegeven.
- Indien een hoger inkomen leidt tot minder bestedingsruimte (de zogenoemde armoedeval) dan is dit bij het betreffende inkomensniveau aangegeven met een rood pijltje:

inkomen			na basispakket			na restpakket		
%	netto inkomen	toename netto inkomen	saldo	verschil met voorgaande inkomens- categorie	verschil met 100%	saldo	verschil met voorgaande inkomens- categorie	verschil met 100%
a. Alleenstaande								
100%	€ 1.285		€ 151			€ 44		
110%	€ 1.383	€ 98	€ 209	€ 58	€ 58	€ 31	↓ -€ 13	↓ -€ 13
125%	€ 1.515	€ 132	€ 316	€ 107	€ 165	€ 138	€ 107	€ 94
130%	€ 1.548	€ 33	€ 348	€ 33	€ 198	€ 162	€ 24	€ 118
b. Alleenstaande oudere								
100%	€ 1.463		€ 313			€ 211		
110%	€ 1.518	€ 56	€ 342	€ 28	€ 28	€ 191	↓ -€ 20	↓ -€ 20
125%	€ 1.655	€ 137	€ 454	€ 112	€ 140	€ 303	€ 112	€ 92
130%	€ 1.682	€ 27	€ 481	€ 27	€ 167	€ 322	€ 19	€ 111
c. Eenoudergezin met 2 jonge kinderen (3 en 5 jaar)								
100%	€ 1.908		€ 381			€ 226		
110%	€ 2.591	€ 683	€ 481	€ 100	€ 100	€ 260	€ 34	€ 34
125%	€ 3.031	€ 440	€ 534	€ 53	€ 153	€ 308	€ 48	€ 82
130%	€ 3.080	€ 49	€ 579	€ 45	€ 198	€ 303	↓ -€ 5	€ 77
d. Eenoudergezin met 2 oudere kinderen (14 en 16 jaar)								
100%	€ 2.018		€ 236			€ 31		
110%	€ 2.116	€ 98	€ 304	€ 68	€ 68	€ 32	€ 0	€ 0
125%	€ 2.263	€ 147	€ 388	€ 84	€ 152	€ 112	€ 80	€ 81
130%	€ 2.313	€ 49	€ 416	€ 28	€ 180	€ 77	↓ -€ 35	€ 46
e. Paar met 2 jonge kinderen (3 en 5 jaar)								
100%	€ 2.155		€ 261			€ 55		
110%	€ 2.295	€ 140	€ 341	€ 80	€ 80	€ 64	€ 9	€ 9
125%	€ 2.380	€ 84	€ 391	€ 50	€ 130	€ 114	€ 50	€ 59
130%	€ 2.390	€ 11	€ 398	€ 7	€ 137	€ 63	↓ -€ 52	€ 7
f. Paar met 2 oudere kinderen (14 en 16 jaar)								
100%	€ 2.265		€ 137			-€ 118		
110%	€ 2.405	€ 140	€ 217	€ 80	€ 80	-€ 110	€ 9	€ 9
125%	€ 2.490	€ 84	€ 267	€ 51	€ 131	-€ 59	€ 51	€ 60
130%	€ 2.500	€ 11	€ 257	↓ -€ 11	€ 120	-€ 140	↓ -€ 81	↓ -€ 22
g. Alleenstaande oudere met een zorgvraag								
100%	€ 1.491		€ 317			€ 215		
110%	€ 1.546	€ 55	€ 345	€ 28	€ 28	€ 194	↓ -€ 20	↓ -€ 20
125%	€ 1.683	€ 136	€ 391	€ 46	€ 74	€ 240	€ 46	€ 26
130%	€ 1.709	€ 27	€ 413	€ 22	€ 96	€ 254	€ 14	€ 39

Bijlage 4: Begrotingen

In onderstaande tabellen zijn de begrotingen van de verschillende huishoudtypen opgenomen. Voor alle huishoudens wordt op een rij gezet hoe het budget er bij de verschillende inkomensniveaus uit ziet. De inkomensondersteunende regelingen van de gemeente Stichtse Vecht zijn als volgt in de begrotingen verwerkt:

- **kwijtschelding van de gemeentelijke- en waterschapsheffingen:** dit is verrekend met de heffingsbedragen. Dit wordt aangegeven met • achter het resterende bedrag.
- **collectieve ziektekostenverzekering:** bij de uitgavenposten “zorgverzekering: basis” en “zorgverzekering: aanvullend” hebben we het maandelijkse bedrag van de collectieve zorgverzekering gebruikt. Dit is aangegeven met •• achter de betreffende bedragen.
- de vergoeding vanuit de **Declaratieregeling voor ouders met schoolgaande kinderen:** deze is verrekend met de kosten bij de uitgavenpost “onderwijs”. Dit wordt aangegeven met ••.
- de vergoeding vanuit de **Computerregeling schoolgaande kinderen:** deze is verrekend met de kosten bij de uitgavenpost “telefoon, televisie, internet” en bij de uitgavenpost “inventaris”. Dit wordt aangegeven met ••.
- de vergoeding vanuit de **Declaratieregeling huisraad:** deze is verrekend met de kosten bij de uitgavenpost “inventaris”. Dit wordt aangegeven met ••.
- de tegemoetkomingen vanuit **de U-pas:** deze bijdragen staan bij de post “vergoeding restpakket”. Dit wordt aangegeven met ••.

a. Alleenstaande	100%	110%	125%	130%
Inkomsten				
Netto inkomen (incl. kortingen)	983	1081	1228	1278
Zorgtoeslag	88	88	88	88
Huurtoeslag	214	214	199	182
Kinderbijslag	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
Voorlopige aanslag specifieke zorgkosten	0	0	0	0
Forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
TOTAAL INKOMSTEN	1285	1383	1515	1548
Vaste lasten				
Huur	450	450	450	450
Energie				
Gas	60	60	60	60
Elektriciteit	20	20	20	20
Water	9	9	9	9
Gemeentelijke heffingen	0 •	27	27	27
Waterschapsheffingen	0 •	13	13	13
Telefoon, televisie, internet	54	54	54	54
Verzekeringen				
Zorgverzekering: Basis	100	100	100	100
Zorgverzekering: Aanvullend	28	28	28	28
Overige verzekeringen	20	20	20	20
Onderwijs	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	2	2	2	2
Vervoer	14	14	14	14
TOTAAL VASTE LASTEN	756	797	797	797
Reserveringsuitgaven				
Kleding en schoenen	56	56	56	56
Inventaris	49 **	49 **	74	74
Onderhoud huis en tuin	24	24	24	24
Eigen risico	0 **	0 **	0 **	0 **
Eigen bijdragen, zelfzorgmedicijnen	12	12	12	12
Vrijtijdsuitgaven	*	*	*	*
TOTAAL RESERVERINGSUITGAVEN	140	140	165	165
Huishoudelijke uitgaven				
Voeding	201	201	201	201
Was- en schoonmaakmiddelen	6	6	6	6
Persoonlijke verzorging	21	21	21	21
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
Huisdieren	*	*	*	*
Roken	*	*	*	*
Diversen	10	10	10	10
TOTAAL HUISHOUDELIJKE UITGAVEN	238	238	238	238
TOTAAL UITGAVEN	1134	1174	1199	1199
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	151	209	316	348
Restpakket				
Sociale participatie	96	96	96	96
Overig restpakket	20	91	91	91
Vergoeding restpakket	-8 **	-8 **	-8 **	0
TOTAAL RESTPAKKET	107	178	178	187
BESCHIKBAAR NA RESTPAKKET	44	31	138	162

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief **Afhankelijk van gemeentelijke tarieven**

• Verminderd met de kwijtschelding

** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

b. Alleenstaande oudere

	100%	110%	125%	130%
Inkomsten				
Netto inkomen (incl. kortingen)	1159	1215	1380	1435
Zorgtoeslag	88	88	88	88
Huurtoeslag	216	216	187	159
Kinderbijslag	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
Voorlopige aanslag specifieke zorgkosten	0	0	0	0
Forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
TOTAAL INKOMSTEN	1463	1518	1655	1682
Vaste lasten				
Huur	450	450	450	450
Energie				
Gas	67	67	67	67
Elektriciteit	22	22	22	22
Water	10	10	10	10
Gemeentelijke heffingen	2	27	27	27
Waterschapshffingen	11	13	13	13
Telefoon, televisie, internet	56	56	56	56
Verzekeringen				
Zorgverzekering: Basis	100	100	100	100
Zorgverzekering: Aanvullend	28	28	28	28
Overige verzekeringen	13	13	13	13
Onderw ijs	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	2	2	2	2
Vervoer	11	11	11	11
TOTAAL VASTE LASTEN	772	799	799	799
Reserveringsuitgaven				
Kleding en schoenen	56	56	56	56
Inventaris	49 **	49 **	74	74
Onderhoud huis en tuin	24	24	24	24
Eigen risico	0 **	0 **	0 **	0 **
Eigen bijdragen, zelfzorgmedicijnen	12	12	12	12
Vrijtijdsuitgaven	*	*	*	*
TOTAAL RESERVERINGSUITGAVEN	140	140	165	165
Huishoudelijke uitgaven				
Voeding	201	201	201	201
Was- en schoonmaakmiddelen	6	6	6	6
Persoonlijke verzorging	21	21	21	21
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
Huisdieren	*	*	*	*
Roken	*	*	*	*
Diversen	10	10	10	10
TOTAAL HUISHOUDELIJKE UITGAVEN	238	238	238	238
TOTAAL UITGAVEN	1149	1177	1202	1202
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	313	342	454	481
Restpakket				
Sociale participatie	91	91	91	91
Overig restpakket	20	68	68	68
Vergoeding restpakket	-8 **	-8 **	-8 **	0
TOTAAL RESTPAKKET	103	151	151	159
BESCHIKBAAR NA RESTPAKKET	211	191	303	322

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

• Verminderd met de kwijtschelding

** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

c. Eenoudergezin met 2 jonge kinderen (3 en 5 jaar)

	100%	110%	125%	130%
Inkomsten				
Netto inkomen (incl. kortingen)	983	1081	1228	1278
Zorgtoeslag	88	88	88	88
Huurtoeslag	279	279	279	279
Kinderbijslag	132	132	132	132
Kindgebonden budget	426	426	426	426
Kinderopvangtoeslag	0	585	877	877
Voorlopige aanslag specifieke zorgkosten	0	0	0	0
Forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
TOTAAL INKOMSTEN	1908	2591	3031	3080
Vaste lasten				
Huur	550	550	550	550
Energie				
Gas	77	77	77	77
Elektriciteit	46	46	46	46
Water	16	16	16	16
Gemeentelijke heffingen	0 •	2 •	38	38
Waterschapsheffingen	0 •	9 •	22	22
Telefoon, televisie, internet	54	54	54	54
Verzekeringen				
Zorgverzekering: Basis	100	100	100	100
Zorgverzekering: Aanvullend	28	28	28	28
Overige verzekeringen	22	22	22	22
Onderwijs	0 **	0 **	0 **	5
Kinderopvang	34	607	910	910
Contributies en abonnementen	2	2	2	2
Vervoer	36	36	36	36
TOTAAL VASTE LASTEN	964	1547	1901	1905
Reserveringsuitgaven				
Kleding en schoenen	103	103	103	103
Inventaris	59 **	59 **	93	93
Onderhoud huis en tuin	24	24	24	24
Eigen risico	0 **	0 **	0 **	0 **
Eigen bijdragen, zelfzorgmedicijnen	23	23	23	23
Vrijtijdsuitgaven	*	*	*	*
TOTAAL RESERVERINGSUITGAVEN	209	209	242	242
Huishoudelijke uitgaven				
Voeding	279	279	279	279
Was- en schoonmaakmiddelen	10	10	10	10
Persoonlijke verzorging	48	48	48	48
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
Huisdieren	*	*	*	*
Roken	*	*	*	*
Diversen	17	17	17	17
TOTAAL HUISHOUDELIJKE UITGAVEN	353	353	353	353
TOTAAL UITGAVEN	1526	2110	2497	2501
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	381	481	534	579
Restpakket				
Sociale participatie	186	186	186	186
Overig restpakket	20	86	91	91
Vergoeding restpakket	-50 **	-50 **	-50 **	0
TOTAAL RESTPAKKET	156	222	227	277
BESCHIKBAAR NA RESTPAKKET	226	260	308	303

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

• Verminderd met de kwijtschelding

** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

d. Eenoudergezin met 2 oudere kinderen (14 en 16 jaar)

	100%	110%	125%	130%
Inkomsten				
Netto inkomen (incl. kortingen)	983	1081	1228	1278
Zorgtoeslag	88	88	88	88
Huurtoeslag	279	279	279	279
Kinderbijslag	188	188	188	188
Kindgebonden budget	480	480	480	480
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
Voorlopige aanslag specifieke zorgkosten	0	0	0	0
Forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
TOTAAL INKOMSTEN	2018	2116	2263	2313
Vaste lasten				
Huur	550	550	550	550
Energie				
Gas	77	77	77	77
Elektriciteit	46	46	46	46
Water	16	16	16	16
Gemeentelijke heffingen	0 *	8 *	38	38
Waterschapsheffingen	0 *	22	22	22
Telefoon, televisie, internet	54 **	54 **	54 **	58
Verzekeringen				
Zorgverzekering: Basis	100	100	100	100
Zorgverzekering: Aanvullend	28	28	28	28
Overige verzekeringen	22	22	22	22
Onderw ijs	63 **	63 **	63 **	72
Kinderopvang	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	2	2	2	2
Vervoer	42	42	42	42
TOTAAL VASTE LASTEN	1000	1031	1061	1072
Reserveringsuitgaven				
Kleding en schoenen	148	148	148	148
Inventaris	58 **	58 **	91 **	101
Onderhoud huis en tuin	24	24	24	24
Eigen risico	0 **	0 **	0 **	0 **
Eigen bijdragen, zelf zorgmedicijnen	23	23	23	23
Vrijtijdsuitgaven	*	*	*	*
TOTAAL RESERVERINGSUITGAVEN	253	253	286	296
Huishoudelijke uitgaven				
Voeding	439	439	439	439
Was- en schoonmaakmiddelen	10	10	10	10
Persoonlijke verzorging	63	63	63	63
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
Huisdieren	*	*	*	*
Roken	*	*	*	*
Diversen	17	17	17	17
TOTAAL HUISHOUDELIJKE UITGAVEN	528	528	528	528
TOTAAL UITGAVEN				
	1782	1812	1876	1897
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET				
	236	304	388	416
Restpakket				
Sociale participatie	208	208	208	208
Overig restpakket	60	127	131	131
Vergoeding restpakket	-63 **	-63 **	-63 **	0
TOTAAL RESTPAKKET	205	272	276	339
BESCHIKBAAR NA RESTPAKKET				
	31	32	112	77

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief **Afhankelijk van gemeentelijke tarieven**

• Verminderd met de kwijtschelding

** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

e. Paar met 2 jonge kinderen (3 en 5 jaar)

	100%	110%	125%	130%
Inkomsten				
Netto inkomen (incl. kortingen)	1404	1544	1755	1825
Zorgtoeslag	170	170	130	113
Huurtoeslag	279	279	213	179
Kinderbijslag	132	132	132	132
Kindgebonden budget	170	170	150	141
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
Voorlopige aanslag specifieke zorgkosten	0	0	0	0
Forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
TOTAAL INKOMSTEN	2155	2295	2380	2390
Vaste lasten				
Huur	550	550	550	550
Energie				
Gas	77	77	77	77
Elektriciteit	52	52	52	52
Water	19	19	19	19
Gemeentelijke heffingen	0 •	38	38	38
Waterschapsheffingen	0 •	22	22	22
Telefoon, televisie, internet	64	64	64	64
Verzekeringen				
Zorgverzekering: Basis	200	200	200	200
Zorgverzekering: Aanvullend	56	56	56	56
Overige verzekeringen	29	29	29	29
Onderwijs	0 **	0 **	0 **	5
Kinderopvang	35	35	35	35
Contributies en abonnementen	4	4	4	4
Vervoer	50	50	50	50
TOTAAL VASTE LASTEN	1136	1197	1197	1201
Reserveringsuitgaven				
Kleding en schoenen	152	152	152	152
Inventaris	74 **	74 **	108	108
Onderhoud huis en tuin	24	24	24	24
Eigen risico	0 **	0 **	0 **	0 **
Eigen bijdragen, zelfzorgmedicijnen	35	35	35	35
Vrijtijdsuitgaven	*	*	*	*
TOTAAL RESERVERINGSUITGAVEN	285	285	319	319
Huishoudelijke uitgaven				
Voeding	372	372	372	372
Was- en schoonmaakmiddelen	12	12	12	12
Persoonlijke verzorging	69	69	69	69
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
Huisdieren	*	*	*	*
Roken	*	*	*	*
Diversen	20	20	20	20
TOTAAL HUISHOUDELIJKE UITGAVEN	473	473	473	473
TOTAAL UITGAVEN	1894	1955	1988	1992
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	261	341	391	398
Restpakket				
Sociale participatie	242	242	242	242
Overig restpakket	22	93	93	93
Vergoeding restpakket	-58 **	-58 **	-58 **	0
TOTAAL RESTPAKKET	206	277	277	335
BESCHIKBAAR NA RESTPAKKET	55	64	114	63

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief **Afhankelijk van gemeentelijke tarieven**

• Verminderd met de kwijtschelding

** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

f. Paar met 2 oudere kinderen (14 en 16 jaar)

	100%	110%	125%	130%
Inkomsten				
Netto inkomen (incl. kortingen)	1404	1544	1755	1825
Zorgtoeslag	170	170	130	113
Huurtoeslag	279	279	213	179
Kinderbijslag	188	188	188	188
Kindgebonden budget	224	224	204	195
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0
Voorlopige aanslag specifieke zorgkosten				
Forfaitaire vergoeding	0	0	0	0
TOTAAL INKOMSTEN	2265	2405	2490	2500
Vaste lasten				
Huur	550	550	550	550
Energie				
Gas	77	77	77	77
Elektriciteit	52	52	52	52
Water	19	19	19	19
Gemeentelijke heffingen	0 *	38	38	38
Waterschapsheffingen	0 *	22	22	22
Telefoon, televisie, internet	65 **	65 **	65 **	68
Verzekeringen				
Zorgverzekering: Basis	200	200	200	200
Zorgverzekering: Aanvullend	56	56	56	56
Overige verzekeringen	29	29	29	29
Onderw ijs	63 **	63 **	63 **	72
Kinderopvang	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	4	4	4	4
Vervoer	56	56	56	56
TOTAAL VASTE LASTEN	1171	1231	1231	1243
Reserveringsuitgaven				
Kleding en schoenen	198	198	198	198
Inventaris	73 **	73 **	106 **	116
Onderhoud huis en tuin	24	24	24	24
Eigen risico	0 **	0 **	0 **	0 **
Eigen bijdragen, zelfzorgmedicijnen	35	35	35	35
Vrijtijdsuitgaven	*	*	*	*
TOTAAL RESERVERINGSUITGAVEN	329	329	363	372
Huishoudelijke uitgaven				
Voeding	512	512	512	512
Was- en schoonmaakmiddelen	12	12	12	12
Persoonlijke verzorging	84	84	84	84
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	0
Huisdieren	*	*	*	*
Roken	*	*	*	*
Diversen	20	20	20	20
TOTAAL HUISHOUDELIJKE UITGAVEN	628	628	628	628
TOTAAL UITGAVEN				
	2128	2189	2222	2244
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET				
	137	217	267	257
Restpakket				
Sociale participatie	264	264	264	264
Overig restpakket	62	133	133	133
Vergoeding restpakket	-71 **	-71 **	-71 **	0
TOTAAL RESTPAKKET	255	326	326	397
BESCHIKBAAR NA RESTPAKKET				
	-118	-110	-59	-140

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

• Verminderd met de kwijtschelding

** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

g. Alleenstaande oudere met een zorgvraag

	100%	110%	125%	130%	131%
Inkomsten					
Netto inkomen (incl. kortingen)	1159	1215	1380	1435	1446
Zorgtoeslag	88	88	88	88	88
Huurtoeslag	216	216	187	159	153
Kinderbijslag	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	0	0	0	0	0
Voorlopige aanslag specifieke zorgkosten	28	28	27	27	27
Forfaitaire vergoeding	0	0	0	0	0
TOTAAL INKOMSTEN	1491	1546	1683	1709	1715
Vaste lasten					
Huur	450	450	450	450	450
Energie					
Gas	67	67	67	67	67
Elektriciteit	22	22	22	22	22
Water	10	10	10	10	10
Gemeentelijke heffingen	2 *	27	27	27	27
Waterschapsheffingen	11 *	13	13	13	13
Telefoon, televisie, internet	56	56	56	56	56
Verzekeringen					
Zorgverzekering: Basis	100	100	100	100	110
Zorgverzekering: Aanvullend	28	28	28	28	34
Overige verzekeringen	13	13	13	13	13
Onderwijs	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Contributies en abonnementen	2	2	2	2	2
Vervoer	28 **	28 **	28 **	28 **	28 **
TOTAAL VASTE LASTEN	789	816	816	816	831
Reserveringsuitgaven					
Kleding en schoenen	56	56	56	56	56
Inventaris	49 **	49 **	74	74	74
Onderhoud huis en tuin	24	24	24	24	24
Eigen risico	0 **	0 **	0 **	0 **	32
Eigen bijdragen, zelfzorgmedicijnen	12	12	12	12	16
Vrijtijdsuitgaven	*	*	*	*	*
TOTAAL RESERVERINGSUITGAVEN	140	140	165	165	201
Huishoudelijke uitgaven					
Voeding	201	201	267 **	267 **	267
Was- en schoonmaakmiddelen	13 **	13 **	13 **	13 **	13
Persoonlijke verzorging	21	21	21	21	21
Huishoudelijke dienstverlening	0	0	0	5 **	40
Huisdieren	*	*	*	*	*
Roken	*	*	*	*	*
Diversen	10	10	10	10	10
TOTAAL HUISHOUDELIJKE UITGAVEN	245	245	310	315	351
TOTAAL UITGAVEN	1174	1201	1291	1296	1383
BESCHIKBAAR NA BASISPAKKET	317	345	391	413	332
Restpakket					
Sociale participatie	91	91	91	91	91
Overig restpakket	12 **	60 **	60 **	68	68
Vergoeding restpakket	0	0	0	0	0
TOTAAL RESTPAKKET	103	151	151	159	159
BESCHIKBAAR NA RESTPAKKET	215	194	240	254	173

* Deze posten vallen onder het restpakket

Vet en cursief Afhankelijk van gemeentelijke tarieven

• Verminderd met de kwijtschelding

** Lokale tegemoetkomingen en/of meerkosten

